

Szentes Város Önkormányzatának

Képviselő-testülete által a 136/2005.(VI. 24.) Kt. határozattal elfogadott

Ifjúsági Konceptiója

A 367/2009. (XI.27.)Kt. határozattal elfogadott felülvizsgálat kiegészítéseivel és módosításaival
egységes szerkezetben

Tartalomjegyzék

Bevezető	3
Előzmények:	3
A Konceptió célja:	4
1. Kiindulópontok	4
Alapelvek	5
2. Helyzetelemzés	5
Főbb demográfiai mutatók	5
Ifjúsági felmérés a szentesi 6-30 éves fiatalok körében	7
Általános körkép a fiatalok életkörülményeiről	8
Lakáshelyzet	8
Család- és szociálpolitika, illetve gyermekvédelem	9
Az ifjúság egészségügyi állapota, betegségei, szenvedélybetegségei illetve az egészségügyi ellátás helyzete	9
Oktatás, képzés, közművelődés	10
Iskola- és pályaválasztás, munkavállalás, munkanélküli fiatalok segítése	11
Sport	12
A korosztályi közéleti participáció helyzete	12
3. Az önkormányzat ifjúságpolitikájának célrendszere	13
Általános cél	13
Konkrét célok	13
I. Az ifjúsági korosztályok társadalmi integrációjához szükséges környezet fejlesztése: 13	
I.1. Család, gyermekvállalás:	13
I.2. Önálló egzisztencia megteremtése:	13
I.3. Esélyegyenlőség, szolidaritás:	13
II. Az ifjúsági korosztályok és közösségeik érvényesülésének elősegítése:	14
II.1 Tanulás és képzés:	14
II.2. Kulturális értékteremtés, kultúráközvetítés:	14
II.3. Tudatosság és társadalmi integráció:	14
III. A korosztályi önkormányzat és az ifjúsági civil szervezetek munkájának elősegítése: 14	
III.1. Korosztályi önkormányzat és civil társadalom:	14
Felmérés	16
Beérkezett kérdőívek száma iskolánként	17
Általános iskola – felső tagozat	18
Középiskolák	22
19-30 éves ifjúsági korosztály	27
Összegzés	31
Következtetések	33

Bevezető

Az ifjúkor az életnek a serdülő- és felnőttkor közötti periódusa. Az út a gyermek- és serdülőkorból az ifjúkoron át a felnőttkorba több szálon futó, hosszú folyamat: az iskolai tanulmányok időszakától a független életmód, az önálló munka, a családi élet, összességében teljesen új életirány elkezdéséig vezet. Elsősorban a lelki és szociális érés időszaka, amely felnőtt státuszt eredményez, és amely által a fiatal már teljes jogú állampolgárként kapcsolódhat be a társadalmi folyamatokba és struktúrákba. Nem csak egy átmeneti korszak, de szervesen kapcsolódnak hozzá olyan fiziológiai és a pszichológiai változások, szocializációs folyamatok, illetve az önállóságot követelő választások is, mint a továbbtanulás, a szakmaválasztás és a párválasztás is.

Egyben sokoldalú kapcsolati háló időszakát is jelenti. A biológiai érésen túl a fiatal társas kapcsolataiban és a környezetében bekövetkező változások (család, oktatási rendszer, technológia) nyomán egy konstruktív, korlátokkal és lehetőségekkel járó és megszerzhető képességekkel jellemezhető korszak. Az egyéni tapasztalatok, életkörülmények, társadalmi tényezők jobban meghatározzák az ifjúkori személyiség alakulását, mint a veleszületett adottságok, hajlamok. Kétségtelen, hogy mindezek a tényezők kölcsönhatásban vannak egymással.

Az ifjúkor a szocializáció folyamatának döntő szakasza, s ezért különleges figyelmet érdemel. Annál is inkább, mert a társadalomba való beilleszkedés a jelek szerint ma több nehézséggel jár, mint régebben: a megnövekedett képzési idő, a társadalmi viszonyok bonyolultabbá válása, a gyakori szerepváltások szükségessége rendkívüli feladatok elé állítja a fiatalokat. Noha az ifjúsági életszakaszhoz különböző feladatok és normák tartoznak, a jövőbe és a felnőttkorba való átlépés már nem olyan világos és automatikus. Az egyenes vonalú életív fejlődése elveszítette lineáriságát és magától értetődőségét. A valóság, amelyhez a fiatal kapcsolódik, amelyben él, napjainkban szorosan összekapcsolódik a modern társadalom jelen helyzetével, és jövőjével. A „gyorsuló idő”, a sokféle változás szinte naponta újjászüli az ifjúság bizonytalanságérzetét.

Emiatt, valamint a szocializációs és felnőtté válási folyamat lezáratlansága folytán a „deviancia-jelenségek” az ifjúkorban gyakoribbak. Az ifjúság változási készsége is nagyobb.

Az ifjúsági korszak korábban kezdődik, mint régebben, viszont a munkanélküliség, a lakáshiány, a területi különbségek, az oktatás, a pályaválasztás, a társadalom gazdasági bizonytalansága meghosszabbították ezt az időszakot. Az élettársi kapcsolatba lépés és a házasságra lépés kora is kitolódott napjainkban.

Nem beszélhetünk tehát egy egységes életszakaszról, hanem azon belül is sok, biológiai, pszichológiai és szociológiai jegyek alapján elválasztható időszak van jelen. Így aztán az ifjúsági korosztály meghatározása országonként különböző. Az Európai Unió Fiatalok Lendületben Programja a 16- 30 éves korosztályt tekinti célcsoportjának.

Szentes Város Ifjúsági Konceptiója a városban eddig folyó tevékenység- és intézményrendszerhez illeszkedően, konkrét helyzetelemzés alapján, a fejlesztés alapelvei szerint határozza meg Szentes Város Önkormányzata azon a döntéshozatali irányait, amelyek mentén az ifjúsági munka fejlődési tendenciái kibontakoztathatók. A konceptió támaszkodik az ifjúsági munka különböző területein folytatott kutatásokra és vizsgálatokra illetve a fiatalok és segítők által megfogalmazott problémák és igények elemzésére.

Előzmények:

A 2004-2005 évi városi ifjúságkutatások és vizsgálatok alapján, valamint a városi ifjúsági célok megvalósításához szükséges alapok megteremtése érdekében, 2005 évben Szentes Város Önkormányzata 136/2005(VI.24.)Kt határozatával elfogadta "Szentes Város Ifjúsági Konceptió"-ját, amelyhez figyelembe vette a 2005. évben kidolgozott "Ifjúsági Törvény" tervezetét.

Az elmúlt évben megszületett és idén véglegessé vált a Nemzeti Ifjúsági Stratégia, valamint a Dél-alföldi Regionális Ifjúsági Stratégia munkaanyaga illetve jelenleg készül Csongrád Megye Ifjúsági Konceptiójának munkaanyaga, amelyek ifjúság szakmai tartalmának tekintetében szakmai konszenzus alakult ki. Részben a fenti okok miatt, részben pedig a helyi gondokra, igényekre és elképzelésekre való építkezés elve alapján vizsgálja felül és alkotja újra Szentes Város Önkormányzata Szentes Város Ifjúsági Konceptióját.

A Konceptió célja:

A Konceptió az Ifjúsági Törvény megszületéséig illetve ennek elmaradása esetén 2014 évig határozza meg az ifjúsági terület – mely jellegzetesen ágazatközi terület - városi fejlesztési terveit, lehetőségeit és középtávú céljait, a más tevékenység-területekre érvényes városi koncepciókkal összhangban. A Konceptióban nem jelennek meg részletesen azok a területek, amelyekre más koncepciók terveket, intézkedéseket tartalmaznak.

A Konceptió alapján kerül meghatározásra 1-2 éves ciklusokra az Ifjúsági Cselekvési Terv, a konkrét megvalósítandó feladatokkal, felelősök és határidők megjelölésével.

1. Kiindulópontok

Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete helyi jogszabály-alkotásának gyakorlatában megtalálható a fiatalokat érintő egyes kérdések szabályozása:

- Szentes Város Önkormányzatának Ifjúsági Konceptiója és Cselekvési Terve - 136/2005.(VI.24.) Kt.
- Szentes Város Önkormányzatának Ifjúsági Cselekvési Terve 2008-2009 – 49/2008.(III.28.) Kt.
- Szentes Város Civil Stratégiája - 7/2005.(I.28.) Kt.
- Szentes Város Önkormányzatának Települési Esélyegyenlőségi Programja 5/2009.(I.30.) Kt.
- Szentes Város Önkormányzatának Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési terve 13/2008.(I.25.)Kt és 240/2008.(X.31.) Kt.
- Szentes Város Önkormányzatának Közoktatási Intézkedési Terve 151/2008.(VI.27.) Kt.
- Városmarketing Konceptió 193/2008.(IX.26.) Kt.
- Szociális szolgáltatástervezési konceptió - 252/2004.(XII.17.) Kt.
- Közművelődési konceptió - 253/2004.(XII.17.) Kt.
- Sportkonceptió - 66/2004. (VII.02.) Kt.; 224/2008.(X.31.) Kt.
- Egészségmegőrző program - 156/2004.(VII.02.) Kt.
- Szentes Város Önkormányzata lakásgazdálkodási konceptiója - 193/2000.(XI.24.) Kt.
- Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete 36/1995.(XII.22.)KT rendelete a lakásépítés és lakásvásárlás támogatásáról*/2002. március 1. napjától a rendelet címe: A lakhatás megvalósítását segítő támogatásokról (egységes szerkezetben)
- Szentes város közbiztonsági és bűnmegelőzési konceptiója - 207/2003.(XII.19.) Kt.
- Intézkedési terv a város közterületein történő rongálások visszaszorítására - 159/2003.(IX.05.) Kt.

- Az ifjúsági közélet részvételi intézményei és azok tevékenysége.

- A 12-30 éves korosztályok tagjait Szentes városban a Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat képviseli, amely ifjúságpolitikai kérdésekben Szentes Város Önkormányzata legitim, intézményes partnere.

- A nem kötelező ifjúsági közéletfejlesztési feladatai tekintetében Szentes Város Önkormányzata élt a vállalt feladatok ún. kihelyezésének lehetőségével, konkrét szerződéses formában.

Ennek keretében vállalt tizenéves ifjúsági közéletfejlesztési feladatainak ellátásával a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetséget bízta meg, amely azt az ún. "Szentesi modell" megvalósításával, ezen belül pedig az ún. "SZIDÖK projekt" mentorálásával valósítja meg.

- A Konceptiót az Önkormányzat öt évenként felülvizsgálja.

Alapelvek

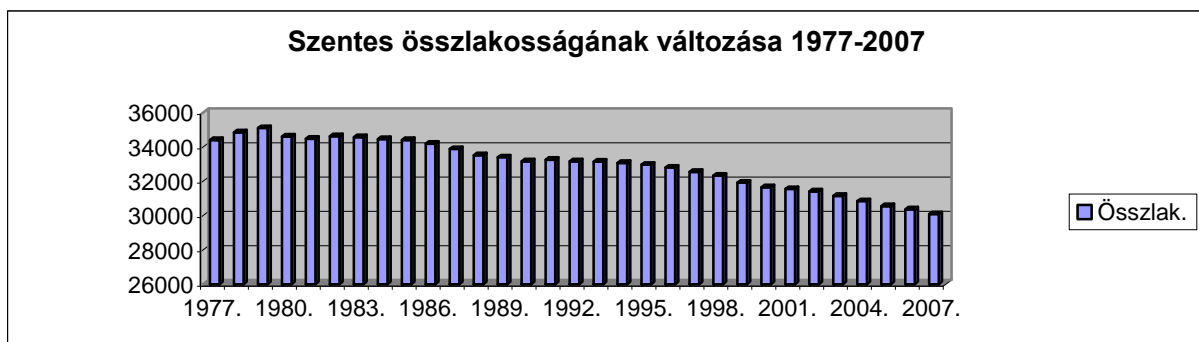
- Az ifjúság erőforrás.
- Jogok és közelezettségek.
- Részvétel, önrendelkezés és önállóság.
- Cselekvés és felelősség egysége.
- Egyén és közösség harmóniája.
- Szolidaritás és felelősség.
- Érvényesülés és értékteremtés.
- Szubszidiaritás.
- Esélyegyenlőség.
- A magyarság és az európaiság megélése.
- Könyezettudatos szemlélet.

2. Helyzetelemzés

Főbb demográfiai mutatók

A demográfiai viszonyok átalakulásának általános tendenciája a fejlett országokban, hogy az alacsonyabb születési ráták és az élettartam növekedésének együttes eredményeként a társadalmak öregsznek. Ez nem magyar sajátosság, az Európai Unióban 2000 és 2020 között a 65 és 90 év közötti korosztály aránya az össznépességen belül 16%-ról 21%-ra emelkedik, míg a 15 és 24 év közötti korosztályé 11%-ra esik vissza. Ez a mennyiségi különbség idős és fiatalok között minőségi változást eredményez majd a generációk közti kapcsolatokban. Ennek a kihívásnak csak az egyik aspektusa a szociális juttatási rendszerekre nehezedő pénzügyi nyomás. Nemcsak a fiatalok és szülei, vagy nagyszülei közti szolidaritás gyakorlásának új módozatait kell kitalálni, de meg kell szervezni a generációk közti kapcsolatépítést és kapcsolattartást, miközben a társadalmak alapvető változásokon mennek keresztül.

A népesedési jelenségek alakulását az úgynevezett tiszta demográfiai eseményeken kívül a gazdasági, társadalmi, kulturális, szociálpolitikai tényezők és az orvostudomány eredményei, a népegészségügy helyzete is befolyásolja. Ugyanakkor a gazdaságban mindig egy adott területen élő népesség termeli meg a javakat, jelenik meg fogyasztóként, az oktatási, a szociálpolitikai, az egészségügyi és egyéb szolgáltatások igénybevevőjeként. Ezeknek a területeknek a tervezése ezért nem nélkülözheti a demográfiai viszonyok elemzését.

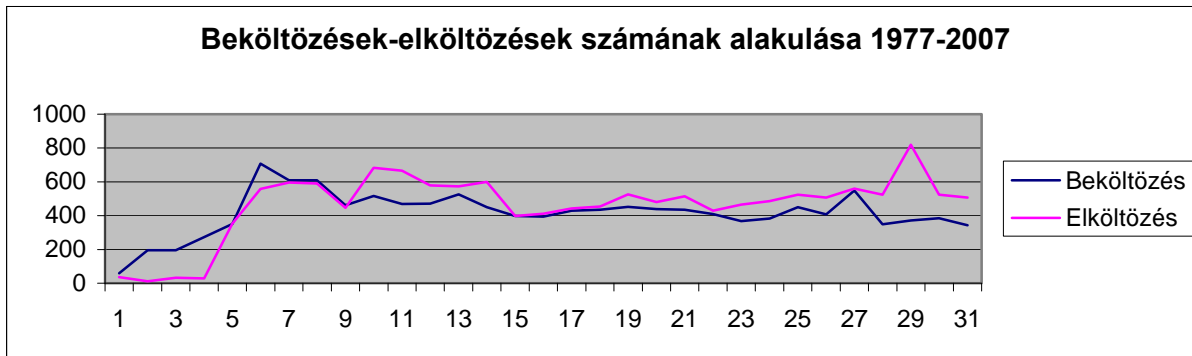

Szentes városban 1977-ben a lakónépesség száma 34405 fő volt, két évig növekedett, majd 1986-ig lassú, folyamatos csökkenés következett. Az ezt követő években sokkal nagyobb léptékűvé (évi 250-300 fő) vált a népességfogyás egészen a 90-es évek elejéig, amikor megint stagnálni kezdett (ill. az 1991. évben még csekély gyarapodás is megfigyelhető).

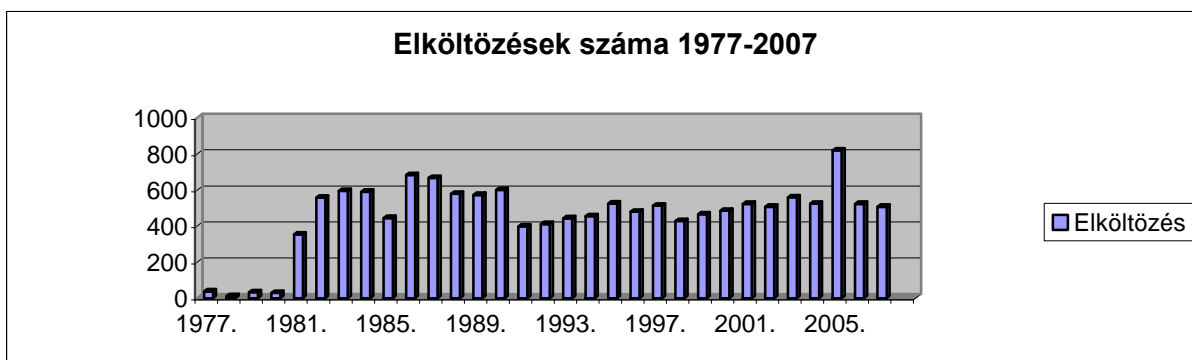
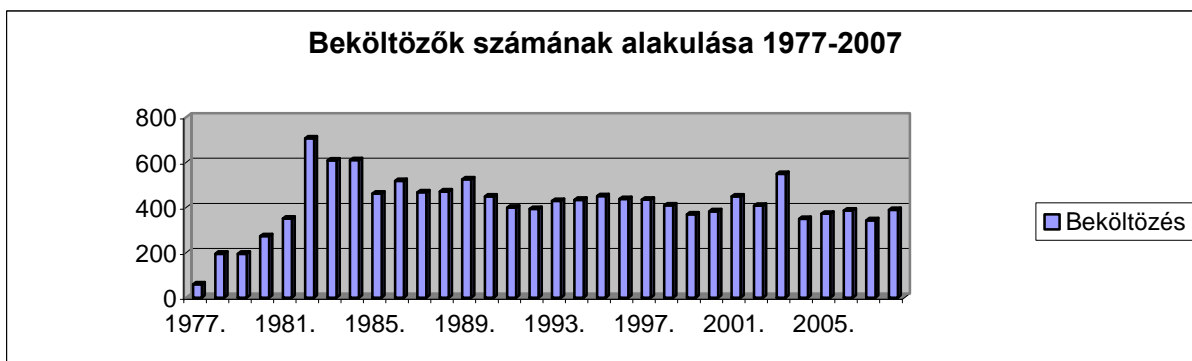
1996-tól folyamatos és egyenletesnek mondható fogyás jellemző. Átlagosan évről évre 2-300 fővel kevesebben éltek a városban.

Szentes összlakossága 2007. december 31-i adatok szerint 30092 fő. Ahogyan a diagramm is mutatja, az elmúlt 30 évben lassú, de biztos népességfogyás mutatkozik.

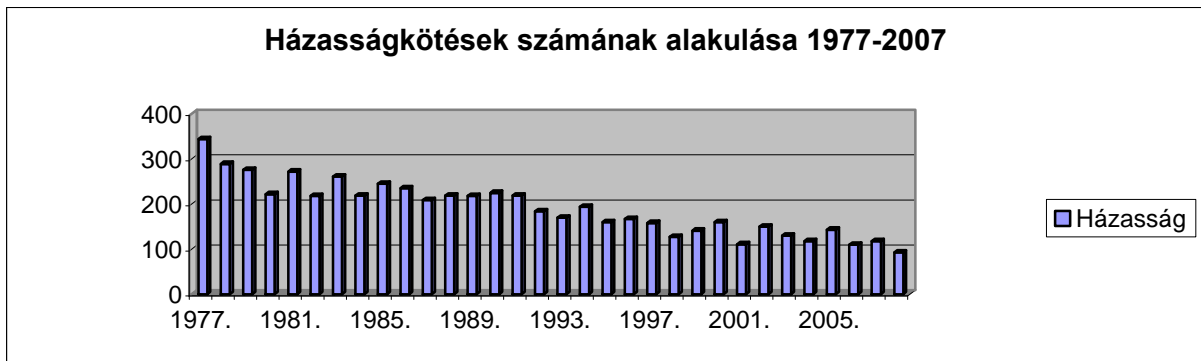
Ennek elsődleges oka az elköltözési veszteség (be-, illetve elköltözők különbözete). A fiatalok egyre nagyobb arányban tanulnak tovább, és mivel városunkban nincs felsőoktatási intézmény, máshol folytatják felsőfokú tanulmányaikat. Sokkal kevesebben térnek vissza – leginkább a számukra megfelelő munkalehetőségek hiánya, ill. a máshol időközben kialakult munka- és egyéb kapcsolatok, egzisztencia miatt – mint ahányan elmentek.

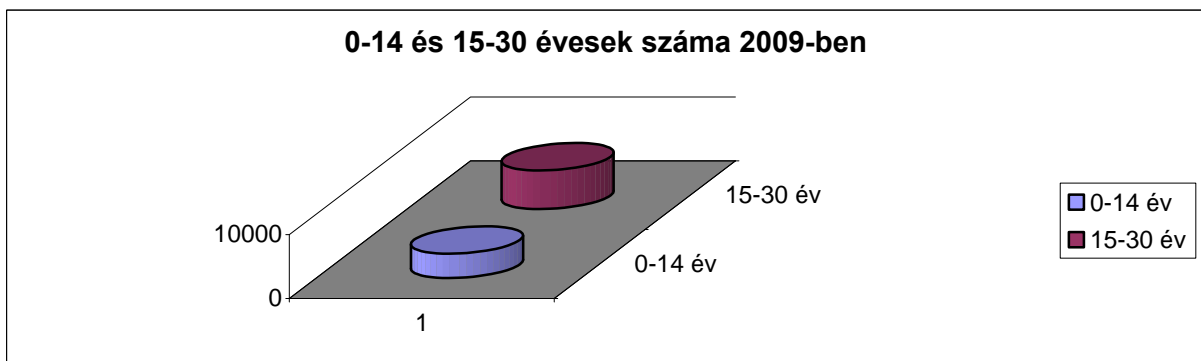
Bontásban:

Az elmúlt 30 év alatt láthatóan kevesebb, mint egyharmadára csökkent a házasságkötések száma. Ez egyébként nemzetközi és országos tendencia is: a házasságkötések száma csökken, időpontja kitolódik, ugyanúgy, mint a gyermekvállalásé is. Így értelemszerűen csökken a születésszám is.

Akiket ma gyermek-és ifjúsági korosztálynak nevezünk, ezekben az években születtek. A következő ábra tanúsága szerint 1994-ig látta meg a napvilágot a vizsgált 30 éves időszak gyermekeinek 62 %-a, és 1994 után 38%-a. Ez az adat arányosságban áll a fenti ábrán bemutatottakkal.

2008-ban a 0-30 éves szentesi népesség megoszlása az alábbiak szerint alakul:

Napjainkban 0-3 éves a gyerekek 8%-a, 4-14 éves, vagyis óvodás, általános iskoláskorú 31%, a középiskolás korosztály, a 15-18 évesek 15 %, és 19-30 éves a fiatalok 46 %-a.

Ők képviselik tehát azt a réteget, amelyre nézve Szentes Város Önkormányzata Képviselő-testülete jelen Konceptióban célkitűzéseit megfogalmazza.

Ifjúsági felmérés a szentesi 6-30 éves fiatalok körében

A város gyermek és ifjúsági korosztályának kérdőíves és egyéb formában történő megkérdezése során 1057 (ebből 124 rajz) vélemény gyűlt össze.

A kérdőíves válaszadók életkora 10-30 éves korosztályt foglalja magában, rajzban mondták el vélemény-

nyüket a 6-10 éves korosztály tagjai. A válaszadók 83%-a szentesi lakos, a többiek itt járnak iskolába, vagy rendszeresen megfordulnak a városban. Közel fele-fele arányban válaszoltak lányok és fiúk. 97%-uk tanuló, vagy még tanul valamilyen formában.

A város oktatási intézményei – beleértve a más fenntartó által működtetett iskolákat is - örültek a megkeresésnek és nagyon aktívan vettek részt a felmérés elkészítésében. Ezért ezúton is köszönet az igazgatóknak, tanároknak és gyerekeknek/fiataloknak.

Minden korosztályt sikerült elérni, természetesen a diákokat nagyobb számban, a már felsőoktatási intézményben tanuló vagy dolgozó fiatalokat kisebb számban. Így reprezentativitásról nem beszélhetünk, de a kérdőívek nagy száma miatt egyfajta véleménynyilvánítás alkalmas terepe volt a felmérés és gondolatébresztőnek felhasználhatóak a megállapításai.

Abból, hogy a fiatalok lassan fejlődőnek ítélik a várost, arra következtethetünk, hogy - bár büszkék a szép, megújult városképre – az őket közelebbről érintő, általuk közvetlenül felhasználható és számukra fontos fejlesztések még váratnak magukra. Örömmel használják a város közintézményeit – főleg ahol számukra elfogadható a szolgáltatások minősége és a kommunikáció (sokan említik a strandot és a Sportcsarnokot).

Három fő csomópont köré rendeződnek a fiatalok szabadidő-eltöltési (egyben önévelési és közösség általi nevelési) folyamatainak tényezői. Ezek a rendezvények, sport és közösségi tér.

A rendezvények és szabadtéri vagy zárt közösségi vagy vendéglátóhelyek közül hiányolják a kifejezetten csak a korosztályuknak szólókat: zenében, szolgáltatásban, ötletekben egyaránt. Alternatív megoldásokban partnerek lennének, tevékenyen is közreműködnének a megvalósításban, ha az infrastruktúra rendelkezésre áll. Ennek fejlesztésében is érdemes tehát gondolkodni a jelenleg folyamatban lévő fejlesztések (Dózsa Ház ifjúsági közösségi tér) mellett a továbbiakban is.

A sport nagyon fontos szerepet tölt be a korosztály életében: hagyományos és extrém sportok egyaránt. Örömmel vesznek részt mindennapos edzéseken, kampányjellegű akciókban, versenyeken, bemutatókon. Ehhez szintén a meglévő, de esetenként leromlott állapotú infrastruktúra felújítását igénylik, ill. újabb, technikai sportokhoz szükséges pályák kiépítését szorgalmazzák. A BMX pálya beruházás megvalósulása jelentős előrelépés lesz ezen a szinten, de fejlesztendő területek továbbra is vannak. A diáksport, iskolai sporttevékenység, egyesületi sporttevékenység támogatása kiemelt feladat lehet.

A mozi, filmklubok, alternatív formában történő vetítések (vízimozi, szabadtéri mozi a Megyeháza udvarán) mellett szól a filmvetítések iránti igény megfogalmazása.

A város természeti környezete olyan adottság, amelynek programszintű megjelenítése nagy lehetőség a környezeti nevelés szempontjából. Nyilvánvaló, hogy ezek tisztasága is fontos szempont a gyerekek/ fiatalok számára, és ebben tevékenyen is szívesen működnek közre. Ezzel mind az oktatási intézményeknek, mind a civil szervezeteknek érdemes foglalkozni.

Ehhez kapcsolódik a minél több és minél jobb minőségű, biztonságos kerékpárút-hálózat megteremtése, elősegítve ezt a környezetbarát és egészséges közlekedési módot, valamint alternatívát teremteni a sportszerű mozgásos tevékenységhez.

A város megtartó képességének erősítéséhez hozzátartozik a munkahelyteremtés minél erőteljesebb szorgalmazása. Erre kell alternatívákat teremteni, ill. felkészíteni a fiatalokat rá, esetleg az önkéntesség (munkatapasztalat és kapcsolati tőke fejlesztése céljából) eszméjének minél szélesebb körben való megismertetésével. A város gazdasági potenciáljának fejlesztésével kell együtt járnia a tevékenységnek, anélkül sajnos kevés a remény új munkahelyek létrehozására.

Általános körkép a fiatalok életkörülményeiről

Lakáshelyzet

Szentes városban lakáshiány van, és gyorsuló ütemben jelentkezik a lakóépületek állagának romlása. A lakásgondok kezelésére az Önkormányzat bérlakás-építési programot hajtott végre 2005-2006 évben. 59 bérlakás épült pályázati segítséggel.

Folytatódhat a magántulajdonú lakóépületek felújítása. Erre a célra az elmúlt 3 évben (is) 10 millió Ft/év támogatást nyújtott a Képviselő-testület évente 20-25 családnak.

Az állami pályázati úton elnyerhető támogatásokkal elkezdődött, és jelenleg is tart az iparosított technológiával épült lakóépületek energiamegtakarítást eredményező korszerűsítésének, felújításának támogatása (panelprogram). A városban található mintegy 2 200 ilyen lakásból 2004-ig 250 lakás 8 824 eFt, 2005. és 2006. évben 411 lakás újult meg 154 165 eFt önkormányzati támogatással. A 2008. évben minden eddigi igényt túlszárnyalva 685 lakás nyújtotta be pályázatát, melyre a Képviselő-testület 285 078 eFt önkormányzati támogatási összeget hagyott jóvá a 2009 évi költségvetésében.

Család- és szociálpolitika, illetve gyermekvédelem

A rendszerváltás társadalmi következményeként a szociális problémák halmozódása érezteti hatását. A gyermeket nevelő háztartások mintegy negyede részesül valamilyen önkormányzati támogatásban. A rászorultság szempontjából a három és többgyermekes, a csonka családok, illetve a többszörösen hátrányos helyzetű roma családok alkotják a leginkább veszélyeztetett csoportot.

2008. évben 810 családban, 1343 gyermek volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre. Év közben 1233 gyermek részére került megállapításra rendkívüli gyermekvédelmi támogatás.

A problémákkal küzdő családokkal eredményesen foglalkozik a Szentesi Családsegítő Központ (továbbiakban: Családsegítő), amelynek kereteiben működik a Gyermekjóléti Szolgálat. Az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat (továbbiakban: Szakszolgálat) által ellátott feladatok a nevelési tanácsadás, logopédiai ellátás, gyógytestnevelés és utazó szakember hálózat működtetése. Az Önkormányzat Képviselő-testülete több közoktatási dokumentumában deklarálta, hogy korai fejlesztés és pályaválasztási tanácsadás szakszolgálati feladattal kívánja bővíteni a Szakszolgálat tevékenységi körét.

A növekvő igényekkel szemben azonban szűkösek a Családsegítő és a Szakszolgálat technikai és szakember kapacitásai. A Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervben az Önkormányzat meg is fogalmazta azt a tervét, hogy költségvetési lehetőségek függvényében igyekszik bővíteni a szakembergárdát iskolapszichológusi, valamint iskolai szociális munkás hálózat kialakításával.

Az ifjúság egészségügyi állapota, betegségei, szenvedélybetegségei illetve az egészségügyi ellátás helyzete

Az egészségi állapot összefügg egyrészt a népesség általános rossz egészségi állapotával, életkilátásaival, a rossz és romló morbiditási helyzettel, valamint azzal, hogy az egészségügyi intézményrendszer már évtizedek óta az átalakulás folyamatában van, a tisztán állami felelősségű, tulajdonú és működtetés, valamint a piaci elven működő és az állam által csak közvetve befolyásolható modell között. Az egészségügyi rendszer működési zavarainak egy része ennek az átmeneti helyzetnek az ellentmondásosságával függ össze, a lakosság egészségi problémáinak problémái azonban nem csak ezzel, hanem olyan tényezőkkel is összefüggenek, mint az életmód, az élet minősége, a társadalmi környezet és értékrend, szokásrend, a kulturális hagyományok alakulása, melyeket elsősorban a család, másodsorban a nevelési-oktatási intézmények alakíthatnak.

Az ifjúsági korosztályi egészségi állapotára több fő betegségcsoport jellemző. A vashiányos anémia, a diabetes, magas vérnyomás, a légzőrendszeri betegségek, az elhízás, allergiás betegségek, látás- és halláskárosodás, alkohol-, dohány -, és játékgépszennvedély, valamint a mentális zavarok. A kiváltó okok meghatározóan a helytelen életmód és táplálkozás, a mozgáshiány, a stressz és a levegő szennyezettsége illetve különböző időszakban a magas allergén pollenkoncentráció. Ezek a betegségek zömükben megelőzhetőek, amennyiben a nevelés egész folyamatát áthatja a prevenció szemlélet.

A munka kibontakoztatásához szükséges megfelelő Egészségmegőrző Terv külön fejezeteket tartalmaz az ifjúság egészségnevelésére nézve, mint ahogy a nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programja is. Az ifjúság körében terjedő szenvedélybetegségekről 1996. évtől több tájékoztató jellegű kutatás készült. Ezek tükrében megállapítható az, hogy miközben csökkent a játékgép-függők száma, növekedik a dohányzók, a rendszeresen alkoholos italt és különféle kábítószerket – elsősorban marihuána tartalmú kábítószerket – fogyasztók száma. Megjelentek városunkban az anorexiával és bulímiával küzdő tizenévesek is, akiknek a száma jelenleg csak a korosztályok néhány ezreléke, de ritkán kerülnek orvoshoz. A betegségeket felismerők, az orvoshoz fordulók és az orvosi utasításokat betartók – több

betegségtípusban az érintettek kisebb hányada – Szentesen színvonalas egészségügyi ellátást vehetnek igénybe. Az alapellátások biztosítása érdekében ugyanis az Önkormányzat programot dolgozott ki és valósít meg a háziorvosi rendelők korszerűsítésére, amelynek keretében a közeljövőben is 2 új gyermek- és 2 felnőtt orvosi rendelőt adnak a lakosság használatába. Jelentős erőfeszítések történnek annak érdekében is, hogy a vonatkozó törvénynek és rendeletnek megfelelő orvosi szobák működjenek az oktatási intézményekben.

A szenvedélybetegségek vonatkozásában jól működik és fontos ellátási forma Szentesen az addiktológus szakrendelés és a Drogambulancia, valamint az elterelés intézménye is, mely helyben elérhető a rászorulóknak számára. Jelentős felvilágosító és prevenció munkát végeznek a Rendőrség DADA programmal megbízott ügyintézői, a Családsegítő Központ koordinálásával működő Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, a védőnői hálózat, a VE-GA Gyermek és Ifjúsági Szövetség felnőtt- és kortárssegítő köre, valamint több civil szervezet. Rendszeres városi szintű rendezvények a Városi Egészség-hét és a Bűnmegelőzési nap.

A csellengő fiatalokat megcélozva működteti a Családsegítő Központ a Pepita Macska Ifjúsági Drog és Alkoholmentes szórakozóhelyet, melynek keretében alternatív, valamint irányított közösségi szórakozási és sportolási lehetőséget biztosít a fiataloknak. Emellett fontos célja a klubnak, hogy pozitív irányba befolyásolja a felnövekvő generációk szórakozási igényeinek kialakítását.

A tizenévesek életmódjára egyre inkább jellemző a szenvedélybetegségek terjedése, a növekvő vandálizmus, melyek sajátos "társadalom, egyben iskola alatti" összefüggés-rendszerrel és jelleggel jellemezhetők. Ez jelenleg egy olyan "külön világ", amely fölött és mellett alig vagy egyáltalán nincs felnőtt kontroll.

Oktatás, képzés, közművelődés

A gyermeklétszámnak a '90-es évek közepétől megindult csökkenése következtében szükségessé vált több szakmai és gazdasági racionalizálási intézkedés. Ez Szentes külső - Kajánújfaluban és Magyartesen - és belterületi részein – Ruhagyári és Szarvasi úti Óvoda – eredményezett óvodabezárást valamint Kajánújfaluban és Berekháton iskolabezárást. Szentes Város Önkormányzata a 159/2007. (VI.29.) Kt. határozatával megszüntette az Általános Iskolai Kollégiumot. Tevékenységét a továbbiakban a Terney Béla Kollégiumban biztosította, amelynek működtetése vállalt feladata, éppúgy, mint a Lajtha László Alapfokú Művészeti Iskola és Hangversenyközponté (továbbiakban Lajtha László AMI). A szükséges források hiányának illetve szűkösségének eredményeként vette át a városi középiskolák működtetését a Csongrád Megyei Önkormányzat.

Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős a Deák Ferenc Általános Iskola és Damjanich János Tagiskolában főállásban, a többi iskolában félállásban látja el feladatát, az óvodákban gyermekvédelmi felelősök dolgoznak. A diákönkormányzatot segítő pedagógusok önkéntes alapon vállalják a plusz tevékenységet.

Megoldatlan azonban az általános és középiskolai tanulmányait befejezni nem tudó, iskolából lemorzsolódó fiatalok képzése, akiknek száma a Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv 2006-os adatai alapján a középiskolai korosztályban 166 főre tehető, jelentős részük hátrányos (29 fő) és halmozottan hátrányos helyzetű (33 fő) fiatal. Az ő nyomkövetésükre és segítségükre még nem alakult ki a megfelelő segítői hálózat.

A közművelődés intézményi, tárgyi feltételei városunkban lényegesen az átlagot meghaladóak. A közművelődési feladatellátást és a nyilvános könyvtári szolgáltatást az önkormányzat elsősorban intézmények fenntartásával biztosítja. Az utóbbi időszak jelentős eseményei az intézmények életében a szervezeti változtatások, melyekre a feladatok hatékonyabb ellátása miatt került sor. Ezek voltak a Városi Gyermekkönyvtár és a Szentes Városi Könyvtár Kht. összevonása, a Megyeháza Konferencia és Kulturális Központ integrálása a Szentesi Művelődési Központba, valamint a Lajtha László AMI feladatainak bővítése a hangversenyek szervezésével.

Mindegyik intézmény feladat körében kiemelten, hangsúlyosan szerepel a fiatalok közművelődése. Ezen kívül a városban működő számos művészeti iskolának köszönhetően igen aktív a részvételük a művészeti életben és az iskolai szintű vagy a városi programokon történő szerepléseken. Köszönet illeti a

sok önkéntes munkát végző civil szervezetet, amelyek a fiatalok különféle csoportjait tömörítve alternatívát nyújtanak számukra a szabadidő hasznos eltöltésére, önképzésre.

Jelentős városi fejlemény, hogy a Közművelődési Tanács keretében évek óta partnerségben működnek együtt a közművelődés számos területén dolgozó intézmények, szervezetek, csoportok.

Iskola- és pályaválasztás, munkavállalás, munkanélküli fiatalok segítése

Az általános iskola kiválasztását a lakóhely és a már meglévő kapcsolatok mellett, elsősorban az iskolák köztudatban élő karaktere és az egyes jellegzetes képzési irányok eltérő színvonala határozza meg. Jelentős befolyásoló tényező az egyes iskolák erőteljes marketingtevékenysége is. A Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv adatai pedig arra mutatnak rá, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek magasan felülreprezentáltak a szakiskolai képzésben, viszont szinte teljes egészében hiányoznak a gimnáziumi képzésből.

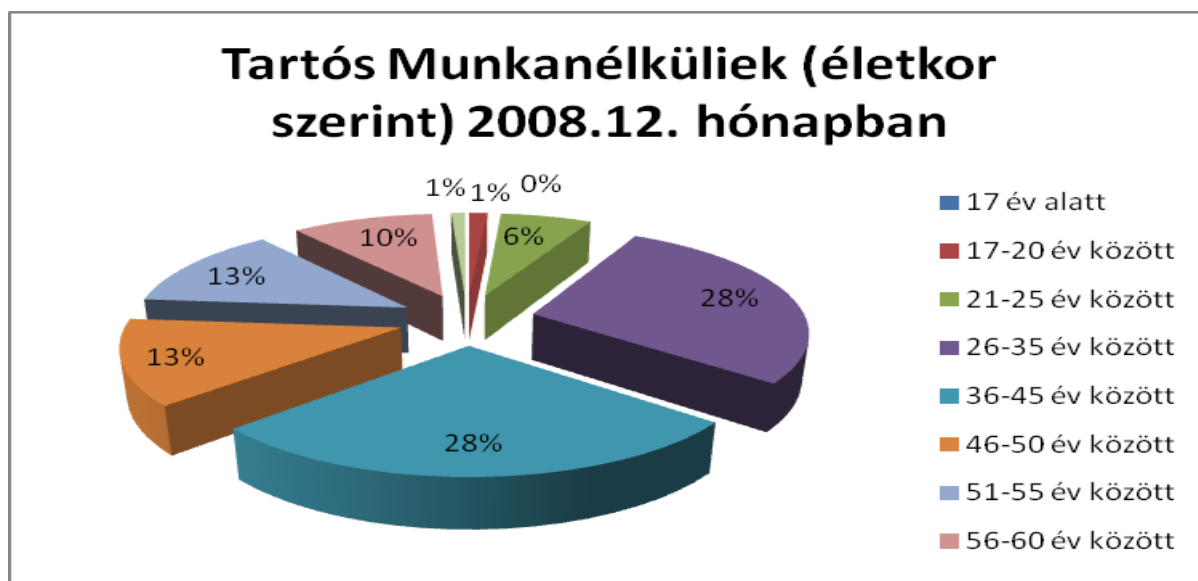
Az általános iskola utáni pályaválasztás illetve középiskola-választás elsősorban az általános iskolai ajánlásokon múlik, amelyek egyrészt alapvetően a tanulmányi teljesítményen alapulnak és nélkülözik Szentes város és környéke munkaerő-piaci helyzetének és perspektíváinak ismeretét. A probléma hasonló a felsőfokú továbbtanulási választások esetében is. Javulást eredményezhet a már említett szakszolgálati feladatbővülés.

Az Önkormányzat minden év elején fórumot hív össze a helyi – potenciális munkáltató – vállalkozók és a képző intézmények részvételével, hogy segítse az igények összehangolását.

Munkavállalási szempontból más kisvárosokhoz hasonló folyamatok bontakoznak ki az elmúlt években, a fentiek alapján. Jelenleg jellemző hiányszakmáról nem beszélhetünk. Ugyanakkor elsősorban fémipari szakmákban (CNC esztergályos, lakatos) időszakonként szakemberhiány mutatkozik. Ezek a hiányok a jövőben munkaerő-piaci képzéssel pótolhatók. Ugyanakkor a kisszámú potenciális munkavállaló nem Szentesen vállal munkát a számára rossz jövedelemlehetőségek miatt.

Ifjúsági szempontból speciális munkavállalási hajlandóság van nyári- illetve idény-munka vállalásra, de erre Szentesen nincs működő intézmény. A Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ Szentesi Kirendeltsége a különböző diákszövetkezetek segítségével próbál munkalehetőséget ajánlani az idénymunkára.

Kifejezetten Szentes városáról – sajnálatos módon – az illetékes szervek nem vezetnek külön nyilvántartást a munkanélküliek, ezen belül pedig a pályakezdő munkanélküliek számának alakulásáról. Szentes térségében a pályakezdő munkanélküliek száma 2005-ben 207 fő, 2006-ban 189 fő, 2007. évben 198 fő, 2008-ban 215 fő volt.

Életkor szerint a 36-45 év közöttiek és a 26-35 év közötti fiatalok 28-28%-kal alkotják a legnépesebb életkor szerinti csoportokat a tartós munkanélküliek között. Utóbbi csoportba szakmunkás végzettségű

és középiskolai végzettségű fiatalok sorolhatók, ők azok akik a középfokú iskolával befejezik iskolai pályafutásukat és a helyi munkaerőpiacon nem találnak maguknak megfelelő munkát.

Uniós pályázati lehetőségek kihasználásával az Önkormányzat intézményei jelentős programokat indítottak el, amelyeket a jövőben bővíteni kívánnak.

Sport

Szentes 1996. évben megkapta a "Nemzeti Sportváros" címet.

Valamennyi iskolájának van tornaterme és a testnevelést segíti a Dr. Papp László Városi Sportcsarnok. Folyamatosan bővülnek a strand és a sportuszoda szolgáltatásai.

A sportegyesületek támogatására – az intézmények fenntartásán és üzemeltetésén túl – a város 2008. évben 48.565 eFt-ot, ezen belül kifejezetten diáksportra 4.415 eFt állt rendelkezésre.

Kiemelt nevelési cél már az óvodáskortól az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermekek testi fejlődésének elősegítése, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása. Az iskolai testnevelés tekintetében a mai közoktatás előnybe helyezi az egészséges életmód kialakítását, a testnevelés tartalmi megújítását, a rendszeres testedzés szokásrendszerének megalapozását, az alapvető fizikai képességek és mozgásképességek fejlesztését, a sportolás megkedveltetését. Az iskolai testnevelés és a gyógytestnevelés törvény szerinti alapvető személyi és tárgyi feltételei Szentes városában biztosítottak. Rövid távú célok az úszásoktatás kiterjesztése minden óvodai nagycsoportra, kötelező tanórai testnevelési órák számának lehetőség szerinti emelése (mindennapos testnevelés 5-8. évfolyamokon is) és ehhez a feltételrendszer biztosítása valamint a gyógytestnevelés teljes körűvé tétele.

A város diáksportja stabil, jól szervezett. A versenyprogramokat a Városi Diáksport Bizottság (továbbiakban: VDSB) koordinálja. A bizottságon belül alsófokú és középfokú tagozat működik. A város a mindenkori költségvetésben meghatározott sporttámogatási keretösszegeken belül a Gyermekek- és Ifjúsági Sportbizottság (továbbiakban: GYISB) által meghatározott összeggel segíti a diáksportot. Az önkormányzat fontos feladatának tekinti a sportegyesületi keretek közt folyó utánpótlás nevelés támogatását, ami a GYISB döntése alapján a kiemelt sportágak - a vízilabda, úszás, labdarúgás, táncsport, cselgáncs és a karate - támogatásában nyilvánul meg.

A fentiek fényében a jövőben elsősorban a szabadidős, alkalmi sportolás feltételeinek bővítése a feladat, az eddigi sporttevékenységek szintentartásával.

A korosztályi közéleti participáció helyzete

Hosszútávú városi tizenéves közélet-fejlesztési projektrendszer az 1992. évben megkezdett tizenéves közéletfejlesztési program, az ún. "Szentesi modell", amelynek központjában az ún. "SZIDÖK projekt" áll. Ennek koncepcióját - amelyet az Önkormányzat elfogadott és támogat - a VE-GA Gyermekek és Ifjúsági Szövetség dolgozta ki. Ennek a folyamatnak eredményeként alakult meg 1996-ban a Szentesi Gyermekek- és Ifjúsági Kerekasztal (a GYIKA). Ezzel indult el az Önkormányzat és a VE-GA Szövetség azon közös ifjúsági közéletfejlesztési projektje, amely azt célozta meg, hogy mintegy 10 év múltán működőképes ifjúsági önkormányzata legyen Szentes városnak.

A Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzatot (a SZIDÖK) először 1998 évben választották és az előzetes terveknek megfelelően 2007 évre került abba a fejlettségi állapotba, hogy élni tudjon az Önkormányzat SZMSZ-e XIII. fejezetében foglalt, illetve a kapcsolódó jogaival.

A SZIDÖK-be az iskolák választott diákönkormányzatai illetve a gyermek és ifjúsági civil szervezetek egy fő képviselőt és további négy fő küldöttet választhatnak.

A SZIDÖK mellett működik a Felnőtt Kollégium, amelynek munkájába a fenti önkormányzatok és civil szervezetek felnőtt segítők kapcsolódhatnak be, intézményes formában.

A kifejezetten közéleti tevékenységeket is végző gyermek és ifjúsági civil szervezetek, csoportok és a SZIDÖK életében jelenleg mintegy háromszáz fő 12-30 éves városi fiatal vesz részt érdemben, vagyis az érintett korosztályok mintegy 5 %-a, akiknek közvetlen multiplikációs hatása mintegy 1.300 fiatalra terjed ki.

Eredményeinek elismeréseként Szentes Város Önkormányzata 2003. évben "Arany Titán" díjas lett, mint "Az év ifjúságbarát önkormányzata".

3. Az önkormányzat ifjúságpolitikájának célrendszere

Általános cél

Az önkormányzat az ifjúsági koncepció megalkotásával és végrehajtásával hozzá kíván járulni a Szentesen élő fiatalok önállóvá válásának segítéséhez, társadalmi integrációjának megvalósulásához. Sajátos eszközeivel és erőforrásaival támogatni kívánja a fiatalokat és közösségeiket abban, hogy képessé váljanak egyéni és közösségi szinten az egyéni és gazdasági, társadalmi kihívások megválaszolására.

Konkrét célok

I. Az ifjúsági korosztályok társadalmi integrációjához szükséges környezet fejlesztése:

I.1. Család, gyermekvállalás:

- I.1.1 A gyermekvállaláshoz és gyermekneveléshez szükséges társadalmi, gazdasági, mentális feltételek erősítése, szakértői segítségnyújtás elérhetőségének biztosítása.
- I.1.2 A védőnői hálózat felkészítése ifjúságsegítői feladatok elvégzésére, hogy a fiatal szülők életkorukból fakadó szükségleteiknek megfelelő szakmai támogatást kaphassanak, ill. a gyermekeket vállaló fiatalok szakmai segítséggel létrehozassák önszolgáltató csoportjaikat.
- I.1.3 Szakértő segítség biztosítása a gyermekvállalással járó természetes nehézségek kezeléséhez, feldolgozásához a fiatal szülők számára, ill. a bántalmazottak átmeneti támogatása, az egyedülálló gyermeknevelésének segítése a szolgáltató rendszer felhasználásával.
- I.1.4 A szegregáció megakadályozása, a kora gyermekkori fejlődés támogatása, a sikeres iskolai pályafutás elősegítése érdekében ösztönözni szükséges a gyermekek megfelelő színvonalú napközbeni, illetve óvodai ellátásának igénybevételét.

I.2. Önálló egzisztencia megteremtése:

- I.2.1 A fiatalok munkavállalásának elősegítése a képzési és a munkaerő-piaci szereplők közötti kapcsolat erősítésével, megfelelő tájékoztatás biztosítása - az álláslehetőségekről és azokról a végzettségekről, szakképesítésekről, amelyek további megszerzésével munkába lépésük esélyei javulhatnak - az információs lehetőségek bővítésével, a munkaerőpiacról kiszorult fiatalok reintegrációjának segítése.
- I.2.2 A kedvezőtlen anyagi helyzetben lévő fiatalok segítése az önálló lakáskörülmények megteremtésében.
- I.2.3 A diák munka-vállalás jelenlegi rendszerének fejlesztése.

I.3. Esélyegyenlőség, szolidaritás:

- I.3.1 Az ifjúság bevonása az élethelyzetükre hatással lévő - ifjúsági, gyermekvédelmi és szociális, városfejlesztési - önkormányzati és intézményi döntések meghozatalába.
- I.3.2 Az ifjúsági korosztályok tagjai cselekvően utasítsák el a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formáját. Ezt elősegíti a kisebbségek kultúrájának megismerése és a kortárs csoportok véleményformáló erejének kiaknázása. A tevékenységeket az iskolák pedagógiai programjaiban kell hangsúlyosan megjeleníteni.
- I.3.3 A fogyatékkal élők társadalomba való teljes beilleszkedésének elősegítése, különös tekintettel az akadálymentesítésre és munkaerő-piaci helyzetükre.
- I.3.4 Az iskolai esélykülönbségek csökkentése minden eszközzel: az önkormányzat egyéb - közoktatási

és esélyegyenlőségi - koncepcióiban részletesen megfogalmazott módon.

II. Az ifjúsági korosztályok és közösségeik érvényesülésének elősegítése:

II.1 Tanulás és képzés:

- II.1.1 A személyközpontú nevelés, fejlesztés erősítése a közoktatásban. Növelni kell a pedagógiai tartalmi és módszertani megújulás lehetőségeit, elsősorban célirányos pedagógus továbbképzéseken való részvétel lehetőségének biztosításával.
- II.1.2 Tanuló-központú, a pedagógus-diák-szülő kapcsolat, a demokratikus részvételt támogató oktatási környezet megteremtése, elsősorban a diákökormányzatok érdemi működésének pedagógiai támogatásával.
- II.1.4 A közoktatásba integrálni kell azon törekvéseket, melyek azt célozzák, hogy az érintett korosztályok tagjai megismerkedjenek a civil szféra funkciójával, jelentőségével, erejével, értékeivel. A tanulókat meg kell ismertetni a közcélú, közhasznú, önkéntes tevékenységekkel, szervezetekkel, mely tevékenységre irányuló intézkedéseket célszerű megjeleníteni a nevelési-oktatási intézmények pedagógiai programjában.

II.2. Kulturális értékteremtés, kultúraközvetítés:

- II.2.1 Az ifjak kultúrafogyasztását alapvetően meghatározó passzív befogadói-fogyasztói magatartást az aktív részvételi attitűd irányába kell mozdítani, tevékeny részvételükre alapozva.
- II.2.2 Fontos teret adni a saját kultúra kifejezésének az ifjúsági szereplők – egyének és csoportok – számára.
- II.2.3 Az interkulturális tanulásért ifjúsági cserék, nemzetközi környezetben végzett önkéntes munka, a speciális képzések, információs és tanácsadó tevékenységek szükségesek, melyek során kiemelt figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű illetve a szociokulturális hátrányokkal küszködő fiatalok bevonására.
- II.2.4 Szentés város kulturális értékeinek, hagyományainak elérhetővé, és hozzáférhetővé tétele a gyermekek és a fiatalok számára. Szentés testvérvárosi kapcsolatainak fejlesztése annak érdekében, hogy az itt élő fiatalok megismerhessék a külföldi magyarság kulturális értékeit.

II.3. Tudatosság és társadalmi integráció:

- II.3.1 Az ifjúsági korosztályok társadalmi és egyéni felelősségének, tudatosságának (egészség, fenntartható fejlődés stb.) fejlesztése, integrációjának segítése, közösségeik fejlesztése. Alapvető cél a korosztályok tagjai egyéni és közösségi kompetenciáinak fejlesztését szolgáló intézmény- és szolgáltató-rendszer fejlesztése.
- II.3.2 Az ifjúság egészség- és környezettudatosságának fejlesztése az ifjúság környezetében végzett egészségvédelmi, egészségfejlesztési, betegségmegelőzési, baleset- és munkavédelmi intézkedések, felvilágosító kampányok hatékonyságának és kiterjedtségének növelésével, ebben az önkormányzat intézményrendszerének, az ott lévő szellemi tőkének és tapasztalatoknak minél nagyobb arányú felhasználása. Fokozott figyelemmel meg kell jeleníteni az iskolák pedagógiai programjában a bűnmegelőzéssel kapcsolatos intézkedéseket.
- II.3.3 Kiemelt feladat a diáksport, iskolai, egyesületi sporttevékenység támogatása.
- II.3.4 Az ifjúsági közélet megújítása: fontos feladat a részvétel minden formájának támogatása, a korosztályok tagjai véleményének beépítése a döntésekbe, és az erről való információ terjesztése.
- II.3.5 A szabadidő együttes eltöltésére alkalmas közösségi terek és az ezek működtetéséhez szükséges humán-infrastruktúra fejlesztése.

III. A korosztályi önkormányzat és az ifjúsági civil szervezetek munkájának elősegítése:

III.1. Korosztályi önkormányzat és civil társadalom:

- III.1.1 A SZIDÖK-vel való együttműködés fejlesztése, illetve a SZIDÖK jogszerű működésének segítése.

A demokrácia-tanulás alapvető lehetőségének biztosítása az oktatási rendszerben a diákönkormányzatok pedagógiai támogatásával és intézményi segítségével.

III.1.2 A közfeladatot ellátó szervezetek kapacitás-fejlesztésének elősegítése.

III.1.3 Az ifjúsági civil szervezetek és együttműködések feladatok ellátásába való bevonása.

III.1.4 Az ifjúsági intézmények, kezdeményezések és programok támogatásának áttekinthetővé tétele és demokratizálása az ifjúságot képviselő intézmények részvételével és a jelenlegi többszörös, szétaprózott támogatási rendszer egyszerűsítése.

Szentes, 2009. november 12.

Felmérés
Szentes Város Önkormányzatának
Ifjúsági Konceptiójához

2009. november

Beérkezett kérdőívek száma iskolánként

Iskola neve	darab
Deák Ferenc Általános Iskola és Damjanich J. Tagiskola	77 db.
Kiss Bálint Református Általános Iskola	168 db.
Klauzál Gábor Általános Iskola	171 db.
Kosztá József Általános Iskola	98 db.
Petőfi Sándor Általános Iskola	90 db.
Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskola	27 db.
Összesen	631
Boros Sámuel Szakközépiskola és Szakiskola	89 db.
Horváth Mihály Gimnázium	3 db.
Pollák Antal Műszaki Szakközépiskola	86 db.
Zsoldos Ferenc Szakközépiskola és Szakiskola	81 db.
Összesen	259
18-30 év közötti fiataloktól	43 db
Mindösszesen	933
Általános iskolák alsó tagozatától rajz (Kosztá J. Ált. Isk. és Petőfi S. Ált. Isk.)	124 db

1. táblázat

A táblázat adatai szerint 11 oktatási intézménytől 890 értékelhető, kitöltött kérdőív érkezett be. Ezt kiegészíti a 19-30 éves – nagyon nehezen elérhető – korosztálytól begyűjtött 43 vélemény. Összesen tehát 933 db kérdőívet értékelték ki a Művelődési Iroda munkatársai.

Mivel a legfiatalabb korosztály saját városáról alkotott képét is fontosnak tartjuk, az általános iskolák alsó tagozatos diákjait arra kértük, rajzolják le, miért szeretnek Szentesen élni. A rajzok nagyon szépek és tanulságosak voltak. Az alábbi táblázat mutatja be, hogy értékelési szempontrendszerünk szerint (amely csak egy a lehetséges szempontrendszerek közül) milyen eredményt hozott.

Tevékenységek pontú		
Sport	Horgászat, kerékpározás, foci, tenisz, kosárlabda, küzdősport	25
Hagyományok	Lovaskocsi,	2
Táborozás		2
Közösség		4
Összesen		33
Helyek pontú		
Áruház	Tesco, Lidl, Müller	8
Iskola		7
Kossuth tér	Templom, megyeháza, szökőkút	18
Műemlékek	Piti malom	4
Otthon		3
Összesen		40
Hely és tevékenység egységben		
Játszóter		11
Liget/park		20
Uzoda		10
Kurca	Evezés, horgászat, séta	15
Tisza		1
Összesen		57

2. táblázat

A gyerekek közül nagyon sokan kedvenc tevékenységüket rajzolták le, amelyet szívesen űznek. Itt nagy arányban jelennek meg különféle sporttevékenységek, ami azt jelenti, hogy a „Szentes, a nemzet sportvárosa” cím ma is aktuális. Néhányan rendezvényekről, közösen eltöltött szabadidőről készítettek rajzot.

Még többen ábrázolták a város egy-egy pontját, amely számukra meghatározó. A város főtere a Református Nagytemplommal és a Megyeházával sokak szemében a város emblematikus jelképe.

Jónéhányan festették meg a nagy bevásárlóközpontokat, ami arra utal, hogy a családok szabadidő-eltöltési szokásaiban nálunk is változás történt: előkelő helyen jelennek meg (esetleg más, hasznosabb közös, családi programot kiszorítva).

A harmadik – legnagyobb - csoportba kerültek azok a rajzok, ahol a hely és a tevékenység, közösségben létezés együtt jelenik meg. A játszótérek, liget, vagy park, uszoda, és a folyók (Kurca, Tisza, Veker), ahol aktívan és közösen kapcsolódhat ki a család, vagy a baráti társaság: a legmeghatározóbbak a legifjabb korosztály életében. Igazolódni látszik tehát az a feltevés, mely szerint az „élhető város” fogalma nem csak az infrastruktúrát, a szép épületeket, járható utakat, megfelelő ellátási rendszert jelent, hanem olyan helyi mikroközösségek létét és működését, amely miatt érdemes éppen itt élni, és nem másutt.

Általános iskola – felső tagozat

1. Melyik évben születettél?	össz/válasz
1993	631/2
1994	631/15
1995	631/137
1996	631/187
1997	631/145
1998	631/119
1999	631/26

3. táblázat

2. Hányadik évfolyamra jársz?	össz/válasz
5.	631/136
6.	631/133
7.	631/184
8.	631/178

4. táblázat

3. Szentesi lakos vagy?	össz/válasz
igen	631/571
nem	631/60

5. táblázat

4. Nemed?	össz/válasz
fiú	631/325
lány	631/306

6. táblázat

A kérdőívet 631 szentesi általános iskolában tanuló, felső tagozatos diák töltötte ki, 82 %-ban szentesi lakosok (10-16 évesek) közel fele-fele arányban lányok és fiúk.

5. Hogyan ítéled meg Szentes fejlődését?	
rohamosan fejlődik	94
lassan fejlődik	442
stagnál	59
lassan hanyatlik	23
rohamosan hanyatlik	2

7. táblázat

Szentes fejlődését a tinédzser korosztály zöme (70 %) lassúnak ítéli, csak 14 % találja úgy, hogy rohamos. Megnyugtató azonban, hogy összesen 12 % gondolja azt, hogy stagnál, vagy lassan hanyatlik.

6. Milyen Szentesen lebonyolított programokon vettél már részt, és hogy tetszettek?	nagyon jó/jó	átlagos	rossz/nagyon rossz	Összesen
Lecsófesztivál	307	52	15	374
Városi Farsang/Télbúcsúztató	201	28	7	236
Autómentes nap	187	22	8	217

Térfesztivál/Bor- és Pálinka Ünnepe	137	55	13	205
Szent István Napok	120	10	10	140
Majális	53	18	1	72
Strandnyitó	52	11	1	63
Gyermeknap	50	2		52
Challenge Day/sportrendezvények	40	6	2	48
Óévbúcsúztató	41	5	-	46
Műszakiak Napja	39	2	-	41
Kiséri Napok	18	3	4	25
Kurca parti Coctail Party	12	4	2	18

8. táblázat

Legnagyobb arányban a Lecsófesztiválon (374 említés – ebből 307 pozitív) vettek részt a gyerekek, és egyben ez a rendezvény nyerte el a legtöbbek tetszését. A Lecsófesztivál több napos közösségi tevékenységeken alapuló, aktív bevonódást feltételező rendezvény (előzetes szerveződést igénylő közös főzés, sütés), ahol családok, baráti társaságok együtt tevékenykednek, valamilyen produktumot hoznak létre. A műsor része csak másodlagos szerepet tölt be ebben az esetben.

Talán az előbb felsoroltaknak köszönheti népszerűségét a rendezvény az ifjúsági korosztály körében is. A Télbúcsúztató Karnevál/Városi Farsang olyan rendezvény, amely minden általános iskolát megmozgat: műsorral készülnek és ezt az egész város előtt bemutathatják, a legjobbak díjazásban részesülnek. 236 említésből 201 pozitív a program esetében.

Nagyon nagy siker volt az Autómentes nap (217 említés, ebből 187 pozitív), amely ugyanígy a részvétele alapuló, előzetes szerveződést igénylő közös kerékpározást jelentett idén.

A Térfesztivál – Bor és Pálinkaünnepen is sokan részt vettek (205 említés), de nagyon jónak csak a résztvevő gyerekek 66 %-a ítélte a többnapos rendezvényt. Valószínűleg a program felnőtt jellege miatt, mely alól leginkább a Térfesztivál rendezvéynapja kivétel sok-sok gyerekprogrammal (gyermekelőadás, kézművesség, extrém sport-kalandpark, ugrálóvár, stb.), amelyek azonban egyéni elfoglaltságot nyújtanak, nem pedig közösséget.

Ugyanez a helyzet a Szent István Napokkal, amely 2 éve gasztronómiai rendezvénnyel is kiegészül, valamint szinte minden évben működik a „Kurcán túli” program bemutatókkal, vidámparkkal, lovasbemutatókkal, stb.

Legkevesebben a Kurca-parti Coctail Party színvonalas zenei rendezvényén vettek részt, amely zeneileg nagyon igényes, több napos program volt, ám az idén a szokásoktól eltérően belépős, ami maga után vonhatta a fiatalabb korosztály távolmaradását.

Érdekes adat, hogy a kifejezetten gyermekeknek szervezett rendezvények nem hagytak nagyon erős nyomot a tizenévesekben: a Challenge Dayt, a Gyermeknapot, a Strandnyitó partyt arányaiban kevesen említik.

7. Milyen programokat szeretnél Szentesen?	
több sportrendezvény	164
több koncert (olyan előadókkal, akik népszerűek az ifjúság körében)	103
állatbörze (bemutatók, simogatók, kiállítás stb.)	65
ifjúsági (zenei) fesztiválok	62
kerékpáros versenyek/bemutatók	54
Halloween party	51
tinidiszkó	47
fiatalkorúaknak külön szórakozóhely	34
ifjúsági klub (hasonló a volt Panóhoz)	32
autós/motoros versenyek/bemutatók	31
tehetségkutató	17
szabadtéri diszkó/utcabálak/karneválok	16
Tiszai bulik	15
nemzetközi fesztiválok	9

9. táblázat

Az előzőek fényében érdekesnek ígérkezik az igényfelmérés, hogy ők maguk milyen programokat szeretnének, hol vennék részt szívesen? Korosztályi jellemzőik is indokolják, mégis öröndetes, hogy a legtöbb említést a különféle sportversenyek válfajai kapták (beleértve a technikai – kerékpár, autó, motor versenyeket is), holtversenyben a könnyűzenei programok, fesztiválok iránti igénnyel, és a harmadik helyen az állatsimogató, bemutató, börze jellegű események állnak. Összességében szinte ugyanennyi a kifejezetten fiataloknak szóló szórakozóhely, ifjúsági klub iránti igény megnyilvánulása is („kell egy hely”).

8. Részt vennél az alábbi programokon Szentesen?	akár szervezőként	igen	nem
koncert	148	376	68
diszkó, buli	147	300	152
sportrendezvény	142	349	104
ifjúsági fesztivál	132	340	135
strandolás	130	408	60
kirándulás, túrázás	120	395	88
táborozás	113	289	130
filmvetítés	86	348	132
tehetségkutató	23	10	-
extrém sport nap	8	11	-
állatbörze	7	8	-
autós/motoros rendezvények	2	9	-
karaoke	2	1	-

10. táblázat

Akár szervezőként is részt vennének koncert, diszkó vagy buli, sportrendezvény, ifjúsági fesztivál, strandrendezvény életrehívásában. Ugyanezek nagy számban részt is vennének, valamint szívesen kirándulnának és túráznának, táboroznának, és a filmvetítést is nagyon érdekes programnak tartják.

9. Sorolj fel három dolgot, amit a legjobban szeretsz Szentesen!	
strand	279
bevásárló központok	147
sportcsarnok/sportpálya	143
liget	107
Kossuth tér	105
klubok/szórakozóhelyek/rendezvények	73
mozi	55
nyugodt, csendes	54
sportolási lehetőségek	53
IH gödör	48
pizzériák/éttermek/kávézók	41
játszóterek	37
Kurca part	36
iskolák	32
sétáló utca	25
könyvtár	25
Tisza	19
tenispálya	16
felújított épületek	12
Görög sarok	9

11. táblázat

A gyerekrajzokon szereplő témák visszaköszönnek a felső tagozatosok válaszaiban is. Legtöbben a strandot - mint létesítményt - szeretik Szentesen. A bevásárlóközpontok második helyen szerepelnek, ami arra utal, hogy fontos találkahely, ill. szabadidő-eltöltési alternatívát jelent ennek a korosztálynak az életében. A Sportcsarnok, sportpályák, a Liget és a Kossuth tér említései is nagy számúak. Mindegyik olyan nagyrészt szabadterei – terep, ahol nagy számban, zavartalanul és általában felügyelet nélkül ösz-

szejőhetnek.

Legkevesebb említést a Görög-sarok és a városban felújított épületek kapták.

10. Sorolj fel három dolgot, amit nem szeretsz Szentesen!	
kosz/bűz	132
forgalom/közlekedés	128
sok a kocsmá	57
útminőség	56
romos épületek (főleg a Petőfi Szálló)	47
vandalizmus	29
parkolóórák	18
hajléktalanok	16
kevés kerékpárút	10
drága az élet	10
kevés a zöldövezet	8
játszóterek állapota	6
sok kóbor állat	4

12. táblázat

Legtöbben a koszt és a bűzt említették, amit nem szeretnek Szentesen. Túl nagyok ítélik a forgalmat is (valószínűleg ebből adódik a kosz és bűz) és elégedetlenek az utak minőségével. Ez leginkább a kerékpáros közlekedésben érintheti a korosztályt, tehát a kerékpárutak fontos tényező a fiatal korosztály életében. A nagyszámú kocsmát is sokan említik zavaró tényezőként.

11. Kérlek írd le az ötleteidet, hogy mit kellene változtatni Szentesen, hogy a fiatalok jobban érezzék magukat!	
pláza építése	149
fiatalkorúaknak külön szórakozóhely (tinidiszka)	136
új sportolásra alkalmas helyek kialakítása (jégpálya, kalandpark, paintball pálya, gokart pálya stb.)	112
strandra több csúszda/élményfürdő	111
több sportrendezvény	101
ifjúsági zenei fesztiválok rendezése	89
több koncert (fiatalok által kedvelt fellépőkkel)	85
ifjúsági klub létrehozása (hasonló, mint a volt Panó)	82
BMX park korszerűsítése	71
olcsóbb belépők (pl. strandra)	69
gyorsétterem létrehozása	47
vidámpark létesítése	44
mozi felújítása	39
több szabadtéri program	34
több kerékpárút	34
autós/motoros rendezvények szervezése	32
gördeszka park építése	31
több zöldövezet	30
állatkert létesítése	29
görkorcsolya pálya	26
játszóterek felújítása	26
iskolák fejlesztése	26
régi épületek felújítása (főleg a Petőfi Szálló)	24
nagyobb közbiztonság	24
ingyenes Internet kávézó	21
sportpályák fejlesztése	18
munkahelyek teremtése	14
Tiszai strand felújítása	11
közutak felújítása	8

13. táblázat

Ötleteik egybecsengenek az általuk legjobban szeretett dolgokkal. Nagyon fontos számukra a külön, igényeiknek megfelelő szórakozóhely, ifjúsági klub kialakítása.

Második helyen viszont itt pláza építése áll – ami a már említett szabadidő-eltöltési szokások sajnálatos változását igazolja.

Ezt követi az extrém sportigények kielégítését célzó sportpályák létesítése és még több sportrendezvény iránti igény és a strand élményfürdő részének fejlesztése.

Szeretnének Ifjúsági zenei fesztiválokat és sok-sok koncertet olyan fellépőkkel, akiket ők kedvelnek.

12. Te mivel járulnál hozzá, miben tudnál segíteni, hogy az általad felvetett gondolatok megvalósuljanak?	
Szervezés	76
szemétszedés	42
plakát/szórólap készítése/terjesztése	39
ötletadás	35
adománygyűjtés	23
takarítás	8
faültetés	5
aláírásgyűjtés	5
állatmentés/állatgondozó menhelyen	4

14. táblázat

Jelentős erőforrást képvisel az a segítő és munkakedv (37 %), amely jellemzi az iskolásokat. Érdemes élni vele. Sokan segítenének szervezésben (ahogy az már az előzőekből is kiderült), plakát/szórólap terjesztésében, ötletadásban akár adománygyűjtésben, forrásteremtésben is. A városkép szépségének megőrzése érdekében szemetet szednének, takarítanának, fát ültetnének, segítenének a kóbor állatok menhelyi gondozásában. Oktatási-nevelési intézmények, ifjúsági civil és egyéb szervezetek, ifjúsági közösségfejlesztési tevékenység keretében érdemes olyan módszereket kidolgozni és megvalósítani, amelynek segítségével a fiatalok vállalkozó kedvét megerősíthetik a velük foglalkozó felelős felnőttek.

Középiskolák

1. Melyik évben születtél?	össz/válasz
1985	259/1
1986	259/1
1987	259/3
1988	259/1
1989	259/7
1990	259/25
1991	259/39
1992	259/69
1993	259/67
1994	259/38
1995	259/8

15. táblázat

2. Hányadik évfolyamra jársz?	össz/válasz
9.	259/32
10.	259/68
11.	259/74
12.	259/54
13.	259/25
14.	259/6

16. táblázat

3. Milyen típusú képzésben veszel részt?	össz/válasz
gimnázium	259/3
szakközépiskola	259/253

szakiskola	259/3
------------	-------

17. táblázat

4. Szentesi lakos vagy?	össz/válasz
igen	259/167
nem	259/92

18. táblázat

5. Nemed?	össz/válasz
fiú	259/131
lány	259/128

19. táblázat

A középiskolákból összesen 259 kitöltött kérdőív érkezett be, nagyrészt szakközépiskolás tanulóktól (14-24 évesig, de zömében 15-19 éves korosztálytól). Körülbelül fele-fele arányban tartalmazza fiúk és lányok véleményét. A válaszadók 35 %-a nem szentesi lakos, de mivel Szentesen tanul és szabadidejének egy részét is itt tölti el, fontosnak tartotta a válaszadást.

6. Hogyan ítéled meg Szentes fejlődését?	össz/válasz
rohamosan fejlődik	259/31
lassan fejlődik	259/182
stagnál	259/42
lassan hanyatlik	259/9
rohamosan hanyatlik	259/4

20. táblázat

A város fejlődését - a tinikhez hasonlóan - lassúnak tartják a legtöbben (182 fő), de a rohamos fejlődés (11 %) és a stagnálás (16 %) mellett a fennmaradó válaszadók majdnem fele-fele arányban tették le voksukat. A lassú vagy rohamos hanyatlást elenyésző (0,05 %) gondolja csak a város tekintetében.

7. Milyen Szentesen lebonyolított programon vettél már részt, és hogy tetszettek?	nagyon jó/jó	átlagos	rossz/nagyon rossz	Összesen
Lecsófesztivál	82	24	10	116
Bor- és Pálinka Ünnepe/Térfesztivál	67	26	6	99
Városi Farsang/Télbúcsúztató	40	17	4	61
Szent István Napok	34	18	5	57
Autómentes nap	35	2	-	37
Majális	15	4	2	21
sportrendezvények	20	1	-	21
Kiséri Napok	7	1	11	19
Gólyabálák	10	4	-	14
Kurca parti Coctail Party	6	8	-	14
Közlekedésbiztonsági Nap	3	7	-	10
Strandnyitó	5	-	1	6
Szalagavatók	3	-	-	3
Egészségmegőrző nap	2	1	-	3
Nyári Színház	1	2	-	3
Október 23.	2	-	-	2
Március 15.	2	-	-	2
Kurca Regatta	1	-	-	1
Óévbúcsúztató	1	-	-	1
Műszakiak napja	1	-	-	1
Nagyhegyi Napok	1	-	-	1

21. táblázat

Ennél a korosztálynál sokkal kevésbé koncentrált az egyes rendezvények említése, nagyobb a szóródás, és más rendezvények – köztük nemzeti ünnepek is - megjelennek, amelyeken kis számban ugyan, de képviseltették magukat a fiatalok. Ennek ellenére a népszerűségi sorrend hasonlóan alakul az általános iskolások által felállítottához.

Legnagyobb arányban a Lecsófesztiválon (116 említés – ebből 82 pozitív) vettek részt a fiatalok, és egyben ez a rendezvény nyerte el a legtöbbször tetszését, akárcsak az általános iskolások esetében, feltételezhetően hasonló okok miatt.

Náluk a Tértésztivál – Bor és Pálinkaünnep áll a dobogó második fokán (99 említés – ebből 67 pozitív), de nagyon jónak csak a résztvevő fiatalok 67 %-a ítélte a többnapos rendezvényt (érdekes módon szinte ugyanolyan a százalékos arány, mint fiatalabb társaiknál).

Meglepő módon arányaiban sokan jelölték a Télbúcsúztató Karnevál/Városi Farsang programot, amely nem kifejezetten ennek a korosztálynak az igényeire épül, bár sokakat vonz még a kistérségből is az esti nagykoncert. 61 említésből 40 pozitív a program esetében.

A Szent István Napokra is sokan emlékeznek. Itt meg kell jegyezni, hogy a fiataloknak csak a fele őriz jó emlékeket róla.

Körükben is sikeres volt az Autómentes nap (37 említés, ebből 30 pozitív), amely ugyanígy a részvételelen alapuló, előzetes szerveződést igénylő közös kerékpározást jelentett idén.

Legkevesebben a Nyári Színház, nemzeti ünnepek, Kurca Regatta, Óévbúcsúztató, Műszakiak Napja és Nagyhegyi Napok rendezvényeit említették, igaz, hogy ezek nagy része – talán a programok jellege miatt - a kisebbeknél egyáltalán meg sem jelent.

8. Milyen programokat szeretnél Szentesen?	
több koncert (olyan előadókkal, akik az ifjúság körében népszerűek)	71
több sportrendezvény	45
ifjúsági fesztivál	37
autós/motoros találkozó/verseny	27
ifjúságnak külön szórakozóhely	23
szabadtéri diszkó/programok	19
több kiállítás	7
sőrfesztiválok	7
Extrém sport napok	7
repülő rendezvények	6
Halloween party	5
pláza	5
GOA party	5
vidámpark	5
jégpálya	4
ifjúsági táborok	4
iskolák közti vetélkedők	3
paintball pálya/bajnokság	3
bobpálya/bajnokság	3
ingyenes oktatások	2
autós mozi	2
több tűzijáték	2
Tiszai buli	2
stand-up show	1
állatbörze	1
több nyári rendezvény	1
Pókerbajnokság	1

22. táblázat

Több nagy témakör köré rendezhető a programigény-lista. A legnagyobb halmaz a zene, vagyis koncerteket, ifjúsági fesztivált, szabadtéri diszkót említenek (121 említés). A másik nagy halmaz a sport, ami önmagában is 47 szavazatot kapott, amihez ha hozzáadódik a jégpálya, autós/motoros találkozó, repülő rendezvények, extrém sportnapok, paintball, bobpálya, pókerbajnokság iránti igény, akkor 97 említést számolhatunk össze.

Itt is hangsúlyosan jelenik meg az ifjúsági szórakozóhely igénye.

9. Részt vennél az alábbi programokon Szentesen?	Akár szervezőként	igen	nem
diszkó, buli	92	177	72
koncert	83	110	32
sportrendezvény	80	77	105
ifjúsági fesztivál	68	104	70
kirándulás, túrázás	51	116	85
táborozás	43	97	96
strandolás	42	138	73
filmvetítés	35	119	82
tehetségkutató	19	11	-
állatbörze	2	4	-
motoros/autós találkozó	1	2	-
amatőr kerékpáros gyorsulási verseny	1	-	-
amatőr MTB futam	1	-	-
Airsoft bemutató	1	-	-

23. táblázat

Akár szervezőként is részt vennének koncert, diszkó vagy buli, sportrendezvény, ifjúsági fesztivál életrehívásában, ugyanúgy, mint a 10-14 éves korosztály. Ugyanezek nagy számban részt is vennének, valamint szívesen kirándulnának és túráznának, táboroznának, és a filmvetítést is nagyon érdekes programnak tartják. Ugyanezek a felvetések jelennek meg az általános iskolásoknál is, szinte ugyanebben a sorrendben.

10. Sorolj fel három dolgot, amit a legjobban szeretsz Szentesen!	
strand	87
Kossuth tér	82
bevásárló központok	80
liget	74
sportcsarnok/sportpálya	62
éttermek/fagyizók/pizzériák/kávézók	59
mozi	55
klubok/diszkók	47
kicsi/csendes/nyugodt	37
Kurca part	36
IH gödör	24
sétáló utca	19
Görög sarok	16
Tisza	15

24. táblázat

A fiatalok életében az egyik legfontosabb közösségi színtér a strand (ez kiderül a programok iránti igényekből (138 említés) és 87 fiatal szereti legjobban Szentesen ezt a helyet. Fontos találkahelyek még a Kossuth tér, a bevásárlóközpontok, a liget, a sportpályák, és újként jelennek meg az éttermek/fagyizók/kávézók/pizzériák, mivel ez a korosztály már rendelkezik némi zsebpénzzel, esetleg kereccel.

11. Sorolj fel három dolgot, amit nem szeretsz Szentesen!	
koszos/bűdös	42
forgalom/közlekedés	29
útminőség	26
sok a kocsmá	20
hajléktalanok	18
kevés kerékpárút	11
nem működő jelzőlámpák	10
nincs munkalehetőség	10
kevés zöldövezet	9

parkolóórák	7
romos épületek	6
nincs felsőoktatás	5
egészségügy	5

25. táblázat

Legtöbben a koszt és a bűzt említették, amit nem szeretnek Szentesen. Túl nagyoknak ítélik a forgalmat is (valószínűleg ebből adódik a kosz és bűz) és elégedetlenek az utak minőségével. Ez leginkább a kerékpáros közlekedésben érintheti a korosztályt, tehát a kerékpárutak (külön is 11 említés) fontos tényező a fiatal korosztály életében. A nagyszámú kocsmát is sokan említik zavaró tényezőként. Ez teljes egészében megegyezik fiatalabb társaik véleményével. Ha kevesebben is, de említik a felsőoktatás és a munkalehetőségek hiányát.

12. Kérlek írd le az ötleteidet, hogy mit kellene változtatni Szentesen, hogy a fiatalok jobban érezzék itt magukat!	
fiatalkorúaknak külön szórakozóhely (olcsó, ahova be lehet ülni zenét hallgatni, beszélgetni, táncolni, játszani stb.)	143
több koncert (olyan zenekarokkal, akik az ifjúság körében népszerűek)	53
ifjúsági klubok	47
ifjúsági fesztiválok	46
több szabadtéri program	33
több sportrendezvény	20
skate park	19
pláza	18
több kerékpárút	17
nagyobb diszkó	10
gyorsétterem	10
munkahelyteremtés	9
BMX pálya	8
állatkert	8
vidámpark	7
élményfürdő	4
Internet kávézó	4
autós/motoros rendezvények	3

26. táblázat

Ötleteik között első helyen áll saját, ifjúság számára és igényei szerint kialakított szórakozóhely, ahol találkozhatnak és fogyaszthatnak kulturált körülmények között (143 említés, amely kiegészül 47 ifjúsági klub és 4 Internet kávézó igénnyel). Náluk a pláza már nem jelent akkora vonzerőt, sokkal inkább a szabadtéri ifjúsági rendezvények és közösségi terek (koncert, ifjúsági fesztiválok, szabadtéri programok, sportrendezvények, extrém sport pályák, kerékpárutak, állatkert, vidámpark, élményfürdő, stb.). Arányaiban más, de tartalmukban hasonló ötletekkel állnak elő, mint az általános iskolás gyerekek.

13. Te mivel járulnál hozzá, miben tudnál segíteni, hogy az általad felvetett gondolatok megvalósuljanak?	
szervezés	42
ötletadás	21
plakát/szórólapp	14
takarítás/szemétszedés	6
faültetés	5
munka	3

27. táblázat

A segítő és munkakedv, a középiskolásoknál is jellemző (35%). Sokan segítenének szervezésben és ötletadásban, plakát/szórólapp terjesztésében. A városkép szépségének megőrzése érdekében szem-

tet szednének, takarítanának, fát ültetnének. Oktatási intézmények, ifjúsági civil és egyéb szervezetek, ifjúsági közösségfejlesztési tevékenység keretében érdemes olyan módszereket kidolgozni és megvalósítani, amelynek segítségével a fiatalok vállalkozó kedvét megerősíthetik a velük foglalkozó felelős felnőttek.

19-30 éves ifjúsági korosztály

1. Melyik évben született?	össz/válasz
1978	43/1
1979	43/6
1980	43/2
1981	43/2
1982	43/-
1983	43/-
1984	43/2
1985	43/5
1986	43/7
1987	43/4
1988	43/3
1989	43/1
1990	43/2
1991	43/5
1992	43/-
1993	43/4

28. táblázat

2. Jár-e iskolába?	össz/válasz
igen	43/18
nem	43/25

29. táblázat

3. Ha igen, milyen típusú képzésben vesz részt?	
tanfolyam (OKJ-s)	3
főiskola/egyetem	2
gimnázium	2
technikum	1
középiskola	7
szakiskola	3

30. táblázat

4. Szentesi lakos?	össz/válasz
igen	43/36
nem	43/7

31. táblázat

5. Neme?	össz/válasz
férfi	43/28
nő	43/15

32. táblázat

43 kitöltött kérdőív érkezett vissza a 17-31 éves korosztály képviselőitől, zömében a 20-30 éves fiataloktól. A kérdőívek kitöltésében önkéntesek vettek részt a Magyar Református Egyház „Szeretethíd” nevű önkéntes napjának keretében. A válaszadók 83%-a szentesi. Nagyobb arányban (65%) férfiak véleménye áll rendelkezésünkre. 55 % részt vesz valamilyen képzésben, vagy iskolába jár.

6. Hogyan ítéli meg Szentés fejlődését?	
lassan fejlődik	28
stagnál	7
rohamosan fejlődik	4
lassan hanyatlík	2
rohamosan hanyatlík	2

33. táblázat

Hasonlóan az eddigiekhez, a fiatal felnőttek is lassúnak vagy stagnálónak ítélik a város fejlődését.

7. Milyen Szentesen lebonyolított programokon vett már részt, és hogy tetszettek?	nagyon jó/jó	átlagos	rossz/nagyon rossz	Összesen
Térfesztivál/Bor- és Pálinkaünnep	11	4	3	18
Lecsőfesztivál	9	9	1	19
Városi Farsang/Télbúcsúztató	5	2	1	8
Nyári Színház	4	-	-	4
Műszakiak Napja	3	-	-	3
Stand-up Show	3	-	-	3
Autómentes Nap	2	-	-	2
Voga vadászat	2	-	-	2
Majális	1	2	1	4
Gyermeknap	1	1	-	2
Szent István Napok	1	3	2	6
Óévbúcsúztató	1	3	-	4
Katonazenekari találkozó	1	-	-	1
Rendőrségi Nap	1	-	-	1
Kurca parti Coctail Party	1	-	1	2
Madárkiállítás	1	-	-	1
Strandnyitó	1	-	-	1
Egészséges Nők Napja	1	-	-	1
Hungerit Kupa	1	-	-	1
Repülős Nap	-	1	-	1
Kiséri Napok	-	-	1	1
Gátfutás	-	1	-	1
Challange Day	-	1	-	1

34. táblázat

Ennél a korosztálynál sokkal kevésbé koncentrált az egyes rendezvények említése, nagyobb a szóródás, és más rendezvények is megjelennek (Voga vadászat, Katonazenekari találkozó, Egészséges Nők Napja), amelyeken kis számban ugyan, de képviseltették magukat a fiatalok. Ennek ellenére a népszerűségi sorrend hasonlóan alakul a középiskolások által felállítottához.

Legnagyobb arányban a Lecsőfesztiválon (19 említés – ebből 9 pozitív) vettek részt a fiatalok.

A Térfesztivál – Bor és Pálinkaünnep áll a dobogó második fokán (18 említés – ebből 11 pozitív).

A többi rendezvény között oszlanak meg az alacsony számú szavazatok.

8. Milyen programokat szeretne Szentesen?	
több sportrendezvény	7
koncertek (olyan előadókkal, akik az ifjúság körében népszerűek)	6
többnapos ifjúsági zenei fesztivál	5
környezetvédő fesztiválok	5
kulturális	4
hagyományőrző	3
autós/motoros rendezvények	2
színházi előadások	2
klubok kocsmák helyett	2
igényesebb diszkók	2
haditechnikai bemutató	1
amatőr rádiós találkozó	1
Szentesi Zenekarok Fesztiválja	1
extrém sport	1
vasúttörténeti kiállítás	1
nemzeti rock koncert	1

35. táblázat

A sport- és az ifjúsági könnyűzenei rendezvények itt is kiemelkednek a kívánságok közül, de hangsúlyt kap a környezetvédelem és a hagyományőrzés is.

9. Részt venne az alábbi programokon Szentesen?	akár szervezőként	igen	nem
strandolás	5	33	7
koncert	8	28	3
diszkó, buli	6	23	6
kirándulás, túrázás	7	22	4
filmvetítés	4	20	9
ifjúsági fesztivál	10	18	6
sportrendezvény	7	16	10
táborozás	6	5	11
hagyományőrző fesztivál	3	-	-
családi nap	1	-	-
autós/motoros rendezvények	1	-	-
amatőr rádiós találkozó	1	-	-
környezetvédelmi fesztivál	2	-	-

36. táblázat

Érezhetően hangsúlyos a strand, a buli, kirándulás és filmek iránti igény. Szervezőként a legtöbben ifjúsági fesztivál létrehozásában működnének közre.

10. Soroljon fel három dolgot, amit a legjobban szeret Szentesen!	
liget	7
Tisza és környéke	7
Kurca és környéke	7
sportolási lehetőségek	6
parkok	5
Kossuth tér	5
csendes/nyugodt	5
strand	4
szép	4
szórakozási lehetőségek	2
fejlődés	2
melegfürdő	1
kávéházak	1
rendezvények	1
levéltár	1
kerékpárutak	1
rendőrök	1
bevásárlóközpontok	1
a város hangulata	1
kulturális örökségek	1
mozi	1
Ifjúsági Ház	1
pizzériák	1
Kertváros	1

37. táblázat

Legjobban a város természeti adottságait kedvelik (26 említés), de itt már sok olyan dolog is felmerül, amely az érzelmi kötődésre utal: csendes, nyugodt, hangulatos, szép, fejlődő városnak tartják Szentest.

11. Soroljon fel három dolgot, amit nem szeret Szentesen!	
koszos/bűdös	11
forgalom/közlekedés	8
kevés szórakozási lehetőség	4

olcsó, nívón aluli rendezvények	4
nincs munkalehetőség	4
kevés szemetes	3
folyamatos útlezárások/útjavítások	3
kevés kerékpárút	2
parkolás megoldása (főleg a központban)	2
éjszakai élet hiánya	2
rongálás/vandalizmus	2
romos épületek	1
kevés kijelölt gyalogos átkelőhely	1
kevés közlekedési lámpa	1
felesleges díszkivilágítás	1
egészségügy	1
peremvidék elhanyagoltsága	1
Ifjúsági Ház	1
Móricz Zsigmond Művelődési Ház	1
falfirkák	1
fekvőrendőrök	1
elhanyagolt a tiszai strand	1

38. táblázat

Legnagyobb arányban közlekedéssel kapcsolatos hiányosságokat említene: koszos, büdös, nagy forgalom, folyamatos útlezárások, kevés kerékpárút, parkolás megoldása, kevés kijelölt gyalogátkelőhely, kevés közlekedési lámpa, sok fekvőrendőr. Közülük nyilván már sokan közlekednek gépkocsival, ezért nagyobb figyelmet szentelnek ennek a területnek, mint fiatalabb válaszadóink.

Kevesellik ill. nívtlannak tartják a számukra megfelelő szórakozási lehetőséget, ebbe beletartozik az éjszakai élet hiánya is.

Elhanyagoltnak tartják a város egyes részeit.

12. Kérem írja le ötleteit, hogy mit kellene változtatni Szentesen, hogy a fiatalok jobban érezzék magukat!	
zenei fesztiválok rendezése	11
igényes szórakozóhelyek létesítése	11
több sportrendezvény	10
kulturális rendezvények	7
Kalandpark	6
több koncert (fiatalok által kedvelt előadókkal)	5
több lehetőség ismerkedésre	5
több információ mindenről	5
több szabadtéri program	4
bemutatók	4
városfejlesztés	3
munkahelyteremtés	3
fiatalok által alkotott szervezetek, egyesületek nagyobb támogatása	2
dohányzás-, alkohol-, kábítószer-ellenes kampányok	2
egészségre nevelő programok	2
sportpályák felújítása (világítással)	2
ingyenes horgásztavak létesítése	2
több, jobb állapotban lévő játszótér kialakítása	1
több zöldövezet kialakítása	1
könyvbemutatók	1
filmvetítések	1
hagyományőrző programok	1
energiapazarlás csökkentése	1
a város tisztítása	1
családi szabadidős programok	1
fórumok	1
felsőoktatás	1

fiatalok önkéntes munkába való bevonása	1
Ifjúsági Ház megfelelő kihasználása	1
sportcsarnokban több szórakoztató rendezvény	1
színpontos színházi előadások	1
nyílt napok a víz- és TV torony látogatására	1
szórakozóhelyek nyitva tartási idejének meghosszabbítása	1
télen a hóeltakarítást ne csak a városközpontban végezzék	1

39. táblázat

Az ötletek nagyon változatosak. Több halmaz alakítható ki itt is. Az előző táblázatok adataival összhangban az ifjúsági fesztiválok, koncertek és sportrendezvények a leghangsúlyosabbak. Összességében több olyan szabadterei és zárt teret szeretnének, amely igényeiket kielégíti: lehetőséget ad kapcsolatteremtésre, közösségi és családi együttlétre. Megjelenik az információval való ellátottság és véleménynyilvánítás színtereinek igénye is: fórumok, bemutatók, városfejlesztés, egészségnevelés, dohányzás-, alkohol-, drogellenes kampányok, fiatalok szervezeteinek támogatása.

A városi közművelődési és sport intézmények jobb, igényeiknek megfelelőbb kihasználtságát sürgetik.

13. Ön mivel járulna hozzá, miben segítené, hogy az Ön által felvetett gondolatok megvalósuljanak?	
szervezés	9
hirdetés	5
segítés	2
ötletadás	2
egy évre előre szóló, kidolgozott programterv	1
munka	1
tanítás	1
véleményezés	1

40. táblázat

Örömmel részt vennének a rendezvény és közösség-szervezésben, ötleteket és véleményeket adnának. Érdekes felvetés a közösségi tanítás említése, ami a közösségfejlesztés egyik alapelve. Azonban csak a válaszadók fele vállalkozna aktív részvételre az általa elvárt változások elősegítésében.

Összegzés

A város gyermek és ifjúsági korosztályának kérdőíves és egyéb formában történő megkérdezése során 1057 (ebből 124 rajz) vélemény gyűlt össze.

A kérdőíves válaszadók életkora 10-30 éves korosztályt foglalja magában, rajzban mondták el véleményüket a 6-10 éves korosztály tagjai. A válaszadók 83%-a szentesi lakos, a többiek itt járnak iskolába, vagy rendszeresen megfordulnak a városban. Közel fele-fele arányban válaszoltak lányok és fiúk. 97%-uk tanuló, vagy még tanul valamilyen formában.

Hogyan ítélik meg Szentes fejlődését?

Véleményük megegyezik abban, hogy a város lassan fejlődik (69%), bár a teljességhez hozzátartozik, hogy 13% szerint rohamosan, míg 11% szerint stagnál és elenyésző azok száma, akik szerint lassan vagy rohamosan hanyatlak.

Milyen Szentesen lebonyolított rendezvényeken vettek részt és hogy tetszettek?

A városban folyó rendezvények közül leginkább azokat a rendezvényeket részesítik előnyben, amelyek aktív részvételen alapuló, családi-baráti együttlétre adnak alkalmat (Lecsófesztivál), előzetes felkészüléssel, csoportos tevékenységgel járnak (Városi Farsang, Autómentes Nap 2009), vagy ingyenes köny-

nyūzenei nagykoncerttel zárulnak (Télbúcsúztató Karnevál, Térfesztivál – Bor és Pálinkaünnep, Szent István Napok). Nem rendezvény-centrikusan, de ezt tükrözik a 6-10 éves korosztály rajzai is: családdal, barátokkal aktív tevékenység főként természeti környezetben: a legvonzóbb program számukra.

Kiseb a részvételi arány azokon a – sokszor konkrétan gyerekeknek/fiataloknak szánt - programokon, amelyekben passzív résztvevők vagy szemlélők, ill. az teljes egészében felnőttek által számukra kitalált, jónak ítélt elemekből áll. A belépőjegyes rendezvények szinte egyáltalán nem szerepelnek a listájukon.

Milyen programokat szeretnének Szentesen, és milyen programokon vennének részt (akár szervezőként is)?

Leginkább könnyűzenei koncert- és fesztiváljellegű, akár táncos szabadtéri rendezvényeket olyan előadókkal, akiket ők kedvelnek. Ezek megszervezésében, népszerűsítésében, lebonyolításában is szívesen segítenének.

Ugyanilyen fontosnak tartják a sport különféle válfajait, „csak” sportolni, vagy sportbemutatókon, versenyeken részt venni, ezeket szervezni. Ehhez elengedhetetlennek ítélik a szükséges infrastruktúra meglétét: sportpályák felújítása, Sportközpont aktivitása, extrém sportlehetőségek infrastrukturális feltételeinek megteremtése kiemelt feladat. Nagyon hangsúlyos olyan közösségi tér, szórakozóhely, ifjúsági klub említése, amely kifejezetten az ő igényeik kielégítésére szolgál. Ahol összejöhetnek, leülhetnek, beszélgethetnek, táncolhatnak.

A túrázás, kirándulás, táborozás is fontos helyen szerepel értékrendjükben.

A filmvetítés (mozi) is hangsúlyosan megjelenik mindhárom megkérdezett korcsoportnál.

Főleg a fiatalabbak szeretnének állatokat bemutató, interaktív rendezvényeket, vásárokat, a legidősebeknél pedig megjelenik a környezetvédelem és hagyományőrzés .

Mit szeretnek legjobban Szentesen?

A strand megkülönböztetett fontosságú, közösségi helyként, sportolás és szórakozás terepeként egyaránt megjelenik. Összesen 1038 említés történik a kérdőívekben a stranddal, strandolással kapcsolatban. A városi fiatalság magáénak érzi, szereti és használja az uszodát.

A rajzokon és kérdőíveken egyaránt megjelenik a szép belváros – különösen a Kossuth tér a felújított Nagytemplommal és Megyeházával -, a középiskolásoknál a kávézók, éttermek, fagyizó, pizzériák, ú.n. „külös helyek” iránti fokozott elvárás is megjelenik. Sokan szeretik a Sportcsarnokot és a sportpályákat. A város természeti adottságai is jelentős vonzerőt képviselnek. A Liget, a Kurca, a Tisza sok fiatal kedvence.

Mit nem szeretnek Szentesen?

Koszt és büzt említenek legtöbben (összesen 20 %, minden korosztálynál listavezető). Szorosan összekapcsolódik a túl nagy, itélt forgalommal, az utak rossz minőségével és a kevés kerékpárúttal. Ebből azt a következtetést is levonhatjuk, hogy sok a kerékpáros fiatal és ehhez a közlekedési formához nem ítélik elégségesnek az infrastrukturális feltételeket.

Sokallják a kocsmákat – ők olyan szórakozóhelyre vágnak, amely az ő igényeiket is szem előtt tartaná.

A kor előrehaladtával megjelenik a felsőoktatás és a munkahelyek hiánya, és a város egyes részeinek elhanyagoltságát elmarasztaló megállapítások.

Milyen ötleteik vannak a város fejlesztését illetően, hogy a fiatalok jobban érezzék magukat Szentesen?

Itt visszaköszönnék a programoknál felsorolt igények. A „kell egy hely”, szabadtéri és zárt közösségi hely, szórakozóhely szükségessége, sportrendezvények és extrém sportlehetőségek számának növekedése, könnyűzenei fesztiválok, koncertek (olyan előadókkal, akik az ő zenei világukat képviselik), strandfejlesztés a hely fiatalok igényeinek kielégítésére és a legfiatalabbaknál a plaza (a tendenciáról már szöltünk a korábbiakban). Szerencsére korban előrehaladva ez utóbbi iránti igény egyáltalán nem mutatkozik.

Mivel járulnának hozzá, miben tudnának segíteni, hogy az általuk felvetett gondolatok megvalósuljanak?

nak?

Az általános és középiskolások kb. egyharmada, az ifjúsági korosztály fele szívesen kapna feladatot és vállalna részt az általa említett fejlesztések megvalósításában. Rendezvény és közönségszervezés, szórólapozás, ötletadás szerepel a palettán. És szívesen segítenének a város tisztántartásában is szépművészeti akciókkal, faültetéssel.

Következtetések

A város oktatási intézményei – beleértve a más fenntartó által működtetett iskolákat is - örültek a megkeresésnek és nagyon aktívan vettek részt a felmérés elkészítésében. Ezért ezúton is köszönet az igazgatóknak, tanároknak és gyerekeknek/fiataloknak.

Minden korosztályt sikerült elérni, természetesen a diákokat nagyobb számban, a már felsőoktatási intézményben tanuló vagy dolgozó fiatalokat kisebb számban. Így reprezentativitásról nem beszélhetünk, de a kérdőívek nagy száma miatt egyfajta véleménynyilvánítás alkalmas terepe volt a felmérés és gondolatébresztőnek felhasználhatóak a megállapításai.

Abból, hogy a fiatalok lassan fejlődőnek ítélik a várost, arra következtethetünk, hogy - bár büszkék a szép, megújult városképre – az őket közelebről érintő, általuk közvetlenül felhasználható és számukra fontos fejlesztések még váratnak magukra. Örömmel használják a város közintézményeit – főleg ahol számukra elfogadható a szolgáltatások minősége és a kommunikáció (sokan említik a strandot és a Sportcsarnokot).

Három fő csomópont köré rendeződnek a fiatalok szabadidő-eltöltési (egyben önnevelési és közösségi általi nevelési) folyamatainak tényezői. Ezek a rendezvények, sport és közösségi tér.

A rendezvények és szabadtéri vagy zárt közösségi vagy vendéglátóhelyek közül hiányolják a kifejezetten csak a korosztályuknak szólókat: zenében, szolgáltatásban, ötletekben egyaránt. Alternatív megoldásokban partnerek lennének, tevékenyen is közreműködnének a megvalósításban, ha az infrastruktúra rendelkezésre áll. Ennek fejlesztésében is érdemes tehát gondolkodni a jelenleg folyamatban lévő fejlesztések (Dózsa Ház ifjúsági közösségi tér) mellett a továbbiakban is.

A sport nagyon fontos szerepet tölt be a korosztály életében: hagyományos és extrém sportok egyaránt. Örömmel vesznek részt mindennapos edzéseken, kampányjellegű akciókban, versenyeken, bemutatókon. Ehhez szintén a meglévő, de esetenként leromlott állapotú infrastruktúra felújítását igénylik, ill. újabb, technikai sportokhoz szükséges pályák kiépítését szorgalmazzák. A BMX pálya beruházás megvalósulása jelentős előrelépés lesz ezen a szinten, de fejlesztendő területek továbbra is vannak. A diáksport, iskolai sporttevékenység, egyesületi sporttevékenység támogatása kiemelt feladat lehet.

A mozi, filmklubok, alternatív formában történő vetítések (vízimozi, szabadtéri mozi a Megyeháza udvarán) mellett szól a filmvetítések iránti igény megfogalmazása.

A város természeti környezete olyan adottság, amelynek programszintű megjelenítése nagy lehetőség a környezeti nevelés szempontjából. Nyilvánvaló, hogy ezek tisztasága is fontos szempont a gyerekek/fiatalok számára, és ebben tevékenyen is szívesen működnek közre. Ezzel mind az oktatási intézményeknek, mind a civil szervezeteknek érdemes foglalkozni.

Ehhez kapcsolódik a minél több és minél jobb minőségű, biztonságos kerékpárút-hálózat megteremtése, elősegítve ezt a környezetbarát és egészséges közlekedési módot, valamint alternatívát teremteni a sportszerű mozgásos tevékenységhez.

A város megtartó képességének erősítéséhez hozzátartozik a munkahelyteremtés minél erőteljesebb szorgalmazása. Erre kell alternatívákat teremteni, ill. felkészíteni a fiatalokat rá, esetleg az önkéntesség (munkatapasztalat és kapcsolati tőke fejlesztése céljából) eszméjének minél szélesebb körben való megismertetésével. A város gazdasági potenciáljának fejlesztésével kell együtt járnia a tevékenységnek, anélkül sajnos kevés a remény új munkahelyek létrehozására.

Szentes, 2009. november 9.